

PREZES
URZĘDU OCHRONY
KONKURENCJI I KONSUMENTÓW
DELEGATURA W KATOWICACH

Katowice, dnia 25 października 2010 r.

RKT-411-04/10/MZ

DECYZJA Nr RKT – 35 / 2010

Na podstawie art. 10 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 z późn. zm.), § 2 pkt 3 i § 4 pkt 1 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów z dnia 1 lipca 2009 r. w sprawie właściwości miejscowej i rzeczowej delegatur Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (Dz. U. Nr 107, poz. 887) oraz stosownie do art. 33 ust. 6 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów,

– działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów:

po przeprowadzeniu z urzędu postępowania antymonopolowego przeciwko Głubczyckim Wodociągom i Kanalizacji sp. z o.o. z siedzibą w Głubczycach:

- I. **uznaje się za ograniczającą konkurencję i naruszającą zakaz określony w art. 9 ust. 1 oraz ust. 2 pkt 6** ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów praktykę polegającą na nadużywaniu pozycji dominującej przez Głubczyckie Wodociągi i Kanalizację sp. z o.o. z siedzibą w Głubczycach, na lokalnym rynku zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków obejmującym obszar gminy Głubczyce, poprzez narzucanie uciążliwych i przynoszących nieuzasadnione korzyści warunków umów o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków, polegających na zamieszczaniu w ich treści następującego postanowienia: *„Przedsiębiorstwo może wstrzymać lub ograniczyć dostawę wody lub odbiór ścieków, w razie: braku wody w ujęciu; konieczności przeprowadzenia niezbędnych napraw, prac modernizacyjnych i planowanych remontów sieci i urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych; przerw w zasilaniu energetycznym urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych (...) Przedsiębiorstwo nie ponosi odpowiedzialności za szkody na osobie lub mieniu, powstałe w wyniku przerw lub ograniczeń w dostawie wody, jeżeli przerwy te lub ograniczenia nastąpiły wskutek siły wyższej albo wyłącznie z winy uszkodowanego lub osoby trzeciej”* i **nakazuje się zaniechanie jej stosowania;**
- II. **uznaje się za ograniczającą konkurencję i naruszającą zakaz określony w art. 9 ust. 1 oraz ust. 2 pkt 6** ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów praktykę polegającą na nadużywaniu pozycji dominującej przez Głubczyckie Wodociągi i Kanalizację sp. z o.o. z siedzibą w Głubczycach, na lokalnym rynku zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków obejmującym obszar gminy Głubczyce, poprzez narzucanie uciążliwych i przynoszących nieuzasadnione korzyści warunków umów o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków, polegających na zamieszczaniu w ich treści następującego postanowienia: *„W przypadku wykazania, że uszkodzenia wodomierza głównego zawinione zostały przez odbiorcę, ilość pobieranej wody, może być ustalona odpowiednio do ilości,*

która mogła przepłynąć pełnym przekrojem rury przyłącza wodociągowego w okresie od ostatniego odczytu wodomierza” i nakazuje się zaniechanie jej stosowania;

- III. **uznaje się za ograniczającą konkurencję i naruszającą zakaz określony w art. 9 ust. 1 oraz ust. 2 pkt 6** ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów praktykę polegającą na nadużywaniu pozycji dominującej przez Głubczyckie Wodociągi i Kanalizację sp. z o.o. z siedzibą w Głubczycach, na lokalnym rynku zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków obejmującym obszar gminy Głubczyce, poprzez narzucanie uciążliwych i przynoszących nieuzasadnione korzyści warunków umów o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków, polegających na zamieszczeniu w ich treści następującego postanowienia: *„Odbiorcy przysługuje 10% upustu za obniżenie jakości wody w okresie trwania pogorszenia, określany proporcjonalnie do okresu rozliczenia należności”* i **nakazuje się zaniechanie jej stosowania;**
- IV. Na podstawie art. 106 ust. 1 pkt. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów nakłada się na Głubczyckie Wodociągi i Kanalizację sp. z o.o. z siedzibą w Głubczycach **karę pieniężną** w wysokości: **4230 zł** (słownie: cztery tysiące dwieście trzydzieści złotych), płatną do budżetu państwa, z tytułu naruszenia zakazu, o jakim mowa w art. 9 ust. 1 i 2 pkt 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w zakresie opisanym w punktach I-III sentencji niniejszej decyzji;
- V. Na podstawie art. 77 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów oraz na podstawie art. 264 § 1 ustawy Kodeks postępowania administracyjnego (tekst jedn. Dz. U. z 2000 r. Nr 98, poz. 1071 ze zm.), w związku z art. 83 i art. 80 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów postanawia się obciążyć Głubczyckie Wodociągi i Kanalizację sp. z o.o. z siedzibą w Głubczycach **kosztami przeprowadzonego postępowania** w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów i zobowiązać ww. przedsiębiorcę do zwrotu na rzecz Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów kwoty **26,30 zł** (słownie: dwadzieścia sześć złotych trzydzieści groszy), w terminie 14 dni od daty uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

Uzasadnienie

W imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (zwanego dalej także „Prezesem Urzędu”) zostało przeprowadzone z urzędu pod sygn. akt RKT-400-03/10/MZ postępowanie wyjaśniające mające na celu wstępne ustalenie, czy w związku z działalnością Głubczyckich Wodociągów i Kanalizacji spółki z o.o. z siedzibą w Głubczycach (zwanej dalej także „Spółką” lub „GWiK Głubczyce”) nastąpiło naruszenie przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów uzasadniające wszczęcie postępowania antymonopolowego. W toku przedmiotowego postępowania zbadano warunki umów o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków zawieranych przez Spółkę z odbiorcami w oparciu o wykorzystywane w obrocie wzorce umowne.

Ponieważ analiza ich treści dała podstawy do przyjęcia, iż w zakresie opisanym w punktach I-III sentencji niniejszej decyzji mogło dojść do naruszenia przez Spółkę przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w dniu 11.03.2010 r. Postanowieniem Nr 1 wszczęte zostało w tej sprawie z urzędu postępowanie antymonopolowe (dowód: karta nr 1). Postanowieniem nr 2 z tej samej daty (dowód: karta nr 3) w poczet dowodów zaliczono materiały zgromadzone w toku ww. postępowania wyjaśniającego.

Spółce postawiono zarzut naruszenia art. 9 ust. 1 i 2 pkt 6 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. Nr 50, poz. 331 z późn. zm.) - zwanej dalej także „ustawą o ochronie konkurencji i konsumentów” - w drodze stosowania praktyk polegających na nadużywaniu pozycji dominującej na lokalnym rynku zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków obejmującym obszar gminy Głubczyce, poprzez:

1. narzucaniu odbiorcom usług uciążliwych i przynoszących ww. przedsiębiorcy nieuzasadnione korzyści warunków umów o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków poprzez posługiwanie się w treści zawieranych z odbiorcami umów postanowieniem, zgodnie z którym *„Przedsiębiorstwo może wstrzymać lub ograniczyć dostawę wody lub odbiór ścieków, w razie: braku wody w ujęciu; konieczności przeprowadzenia niezbędnych napraw, prac modernizacyjnych i planowanych remontów sieci i urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych; przerw w zasilaniu energetycznym urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych”*, co może stanowić naruszenie art. 9 ust. 1 i 2 pkt 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów;
2. narzucaniu odbiorcom usług uciążliwych i przynoszących ww. przedsiębiorcy nieuzasadnione korzyści warunków umów o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków poprzez posługiwanie się w treści zawieranych z odbiorcami umów postanowieniem, zgodnie z którym *„W przypadku wykazania, że uszkodzenia wodomierza głównego zawinione zostały przez odbiorcę, ilość pobieranej wody, może być ustalona odpowiednio do ilości, która mogła przepłynąć pełnym przekrojem rury przyłącza wodociągowego w okresie od ostatniego odczytu wodomierza”*, co może stanowić naruszenie art. 9 ust. 1 i 2 pkt 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów;
3. narzucaniu odbiorcom usług uciążliwych i przynoszących ww. przedsiębiorcy nieuzasadnione korzyści warunków umów o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków poprzez posługiwanie się w treści zawieranych z odbiorcami umów postanowieniem, zgodnie z którym *„Odbiorcy przysługuje 10% upustu za obniżenie jakości wody w okresie trwania pogorszenia, określany proporcjonalnie do okresu rozliczenia należności”*, co może stanowić naruszenie art. 9 ust. 1 i 2 pkt 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Postanowieniem Nr 3 z dnia 30 lipca 2010 r. zmieniono ww. Postanowienie Nr 1, o czym zawiadomiono Spółkę pismem z dnia 30.07.2010 r. (dowód: karty nr 123-124). Zmianie uległa treść punktu 1. postanowienia, w którym – po modyfikacji – postawiono Spółce zarzut naruszenia art. 9 ust. 1 i 2 pkt 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, w drodze stosowania praktyki polegającą na nadużywaniu przez Głubczyckie Wodociągi i Kanalizację sp. z o.o. z siedzibą w Głubczycach pozycji dominującej na lokalnym rynku zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków obejmującym obszar gminy Głubczyce, polegającej na narzucaniu odbiorcom usług uciążliwych i przynoszących ww. przedsiębiorcy nieuzasadnione korzyści warunków umów o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków poprzez posługiwanie się w treści zawieranych z odbiorcami umów postanowieniem, zgodnie z którym *„Przedsiębiorstwo może wstrzymać lub ograniczyć dostawę wody lub odbiór ścieków, w razie: braku wody w ujęciu; konieczności przeprowadzenia niezbędnych napraw, prac modernizacyjnych i planowanych remontów sieci i urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych; przerw w zasilaniu energetycznym urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych (...) Przedsiębiorstwo nie ponosi odpowiedzialności za szkody na osobie lub mieniu, powstałe w wyniku przerw lub ograniczeń w dostawie wody, jeżeli przerwy te lub ograniczenia nastąpiły wskutek siły wyższej albo wyłącznie z winy uszkodzonego lub osoby trzeciej”*.

Spółka ustosunkowała się do postawionych jej zarzutów w pismach z dnia 22.03.2010 r. (dowód: karty nr 100-106), z dn. 28.04.2010 r. (dowód: karty nr 108-110), z dn. 23.06.2010 r. (dowód: karta nr 112), z dn. 30.06.2010 r. (dowód: karty nr 113-122) i z dn. 18.08.2010 r. (dowód: karty nr 125-142).

Po przeprowadzeniu postępowania dowodowego, pismem z dnia 24 sierpnia 2010 r. Spółka została poinformowana o zakończeniu zbierania materiału dowodowego (dowód: karta nr 145). Spółka nie skorzystała z prawa do zapoznania się z zebrany materiał dowodowy.

Prezes Urzędu ustalił następujący stan faktyczny.

Głubczyckie Wodociągi i Kanalizacja spółka z o.o. z siedzibą w Głubczycach została zarejestrowana w KRS pod nr 0000087374. Przedmiot działalności przedsiębiorcy został określony m.in. jako pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody, odprowadzanie i oczyszczanie ścieków (dowód: karty nr 13-16). Spółka prowadzi działalność na terenie gminy i miasta Głubczyce (dowód: karta nr 5). Posiada zezwolenie na prowadzenie zbiorowego zaopatrzenia w wodę lub zbiorowego odprowadzania ścieków (Decyzja Burmistrza Głubczyc Nr KI-7050/14/02 z dn. 5.12.2002 r.), o którym mowa w art. 16 ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (tekst jedn. Dz. U. z 2006 r. Nr 123 poz. 858 ze zm.) – zwanej dalej „ustawą o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę” (dowód: karty nr 18-23).

Prawa i obowiązki przedsiębiorstwa i odbiorców jego usług określa wydany na podstawie art. 19 ust. 1 i 2 powołanej wyżej ustawy z dnia 7 czerwca 2001 r. regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków (uchwała Nr III/25/06 Rady Miejskiej w Głubczycach z dnia 20 grudnia 2006 r.), który został opublikowany w Dzienniku Urzędowym Województwa Opolskiego Nr 7 z dnia 5.02.2007 r. (dowód: karty nr 27-30). Regulamin ten dostępny jest na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Urzędu Miasta w Głubczycach, stronie internetowej Spółki www.wodociagi-glubczyce.pl i w jej siedzibie. Regulamin nie stanowi załącznika do zawieranych umów. Jak wyjaśniła Spółka, wynika to z jego objętości (dowód: karty nr 5-6).

Stosownie do art. 6 ust. 1 ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę GWiK Głubczyce zawiera z odbiorcami świadczonych przez siebie usług pisemne umowy, na podstawie których odbywa się dostawa wody i odbiór ścieków. Zawierając powyższe umowy Spółka posługuje się wzorcami umownymi, nie różnicując umów zawieranych w obrocie konsumenckim i obrocie pozakonsumenckim. Jedynie w umowach zawieranych z zakładami uciążliwymi określa się dodatkowo maksymalne wskaźniki zanieczyszczeń w ściekach wprowadzanych do urządzeń kanalizacji sanitarnej eksploatowanej przez Spółkę, w zależności od charakteru produkcji danego zakładu (dowód: karta nr 5).

Spółka przedstawiła aktualnie wykorzystywane, następujące wzorce umów:

1. Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków (dowód: karty nr 32-34);
2. Umowa o zaopatrzenie w wodę (dowód: karty nr 35-36);
3. Umowa o odprowadzanie ścieków (dowód: karty nr 37-38);
4. Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków z właścicielem lub zarządcą (dowód: karty nr 39-41);
5. Umowa o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków z osobą korzystającą z lokalu (dowód: karty nr 42-43);
6. Umowa o odprowadzanie wód opadowych i roztopowych (dowód: karty nr 44-46);
7. Umowa o wywóz nieczystości płynnych samochodem asenizacyjnym (dowód: karty nr 47-50).

GWiK Głubczyce przedstawiła kopie ośmiu umów faktycznie zawartych, potwierdzających stosowanie w obrocie każdego z ww. wzorców umownych: (dowód: karty nr 52-80).

Spółka poinformowała, że wzorce stosowane są od 2006 roku, „z *naniesionymi w okresie stosowania drobnymi zmianami*” (dowód: karta nr 5). W toku postępowania ustalono, że na podstawie aktualnie obowiązujących wzorców umów zawarto 4963 umowy, w tym 4624 z konsumentami. Spółka świadczy usługi w zakresie dostarczania wody lub odprowadzania ścieków dla ww. liczby odbiorców. Spółka eksploatuje 11 własnych ujęć wody, a także kupuje wodę od Przedsiębiorstwa Top Farms w Głubczycach. Produkcja własna wody zaspokaja 99,6% potrzeb (dowód: karty nr 6-7).

W toku postępowania ustalono, iż § 5 ust. 1 „Umowy o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków”, „Umowy o zaopatrzenie w wodę”, „Umowy o odprowadzanie ścieków” oraz „Umowy o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków z właścicielem lub zarządcą” zawiera postanowienie o treści: *„Przedsiębiorstwo może wstrzymać lub ograniczyć dostawę wody lub odbiór ścieków, w razie: braku wody w ujęciu; konieczności przeprowadzenia niezbędnych napraw, prac modernizacyjnych i planowanych remontów sieci i urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych; przerw w zasilaniu energetycznym urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych”*. Zgodnie z § 5 ust. 4 ww. umów *„Przedsiębiorstwo nie ponosi odpowiedzialności za szkody na osobie lub mieniu, powstałe w wyniku przerw lub ograniczeń w dostawie wody, jeżeli przerwy te lub ograniczenia nastąpiły wskutek siły wyższej albo wyłącznie z winy poszkodowanego lub osoby trzeciej”*.

Ustalono, iż § 10 ust. 1 zd. 2 „Umowy o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków”, „Umowy o zaopatrzenie w wodę”, „Umowy o odprowadzanie ścieków” oraz „Umowy o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków z właścicielem lub zarządcą” zawiera postanowienie o treści: *„W przypadku wykazania, że uszkodzenia wodomierza głównego zawinione zostały przez odbiorcę, ilość pobieranej wody, może być ustalona odpowiednio do ilości, która mogła przepłynąć pełnym przekrojem rury przyłącza wodociągowego w okresie od ostatniego odczytu wodomierza”*.

Ponadto ustalono, iż § 12 ust. 2 „Umowy o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków”, „Umowy o zaopatrzenie w wodę”, „Umowy o odprowadzanie ścieków” oraz „Umowy o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków z właścicielem lub zarządcą” zawiera postanowienie o treści: *„Odbiorcy przysługuje 10% upustu za obniżenie jakości wody w okresie trwania pogorszenia, określane proporcjonalnie do okresu rozliczenia należności”*.

Spółka w piśmie z dnia 22.03.2010 r. podniosła, że nie zgadza się z zarzutami naruszenia ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów dotyczącymi zamieszczenia w treści umów postanowień zgodnie z którymi usługodawca zwalnia się z odpowiedzialności odszkodowawczej za przerwy w dostawie wody i odbiorze ścieków, a także zwróciła uwagę, że *„Identyczne postanowienia umowne znajdowały się w treści ramowej umowy o dostawę wody i odprowadzanie ścieków opracowanej w 1993 roku przez Urząd Antymonopolowy oraz Izbę Gospodarczą Wodociągi Polskie. Przepisy w tym zakresie nie uległy od tamtej pory zmianie, dlatego stawianie przedmiotowego zarzutu jest dla Spółki niezrozumiałe”*. Odnośnie postanowienia, zgodnie z którym przedsiębiorca nie ponosi odpowiedzialności za przerwy w zasilaniu urządzeń wodociągowo-kanalizacyjnych, GWiK Głubczyce informuje, że *„w praktyce odnosi się to do sytuacji nagłego wyłączenia przez dostawcę energii zasilania. Jako że urządzenia do wydobywania i transportu wody są urządzeniami z napędem elektrycznym, w przypadku nagłego zaniechania podawania energii Spółka nie jest w stanie zapewnić innego źródła zasilania. W takich wypadkach, stosownie do art. 471 i n. K.c., spółka nie ponosi odpowiedzialności. (...) obiekty strategiczne (podstawowe ujęcia wody i oczyszczalnia ścieków) w celu ograniczenia przerw w dostawach wody i odbiorze ścieków są wyposażone w agregaty prądotwórcze, które umożliwiają pracę obiektu w trybie awaryjnym”*. W opinii Spółki brak wody w ujęciu może być spowodowany wyłącznie czynnikami niezależnymi od jej działalności, którym nie sposób zapobiec nawet przy dochowaniu należytej staranności, np. suszą hydrogeologiczną wynikającą z długotrwałego braku opadów i utrzymującymi się przez dłuższy okres czasu bardzo wysokimi temperaturami. Spółka stoi na stanowisku, iż ograniczenie lub wstrzymanie dostaw wody z powodu jej braku w ujęciu *„może być zatem spowodowane czynnikami o charakterze zewnętrznymi o charakterze siły wyższej”*, w związku z czym zwolnienie się przez GWiK Głubczyce jest prawnie dopuszczalne (dowód: karty nr 100-101).

Odnosząc się do zarzutu dotyczącego stosowania postanowienia o treści *„W przypadku wykazania, że uszkodzenia wodomierza głównego zawinione zostały przez odbiorcę, ilość pobieranej wody, może być ustalona odpowiednio do ilości, która mogła przepłynąć pełnym przekrojem rury przyłącza wodociągowego w okresie od ostatniego odczytu wodomierza”*, Spółka poinformowała w piśmie z dnia 22.03.2010 r., iż postanowienie to *„...ma spełniać rolę głównie*

prewencyjną i w ten sposób zapobiegać celowym zniszczeniom urządzeń wodociagowych”. GWiK Głubczyce podniósł, że w celu zastosowania tego postanowienia jest obowiązany udowodnić winę odbiorcy, a kwestionowane postanowienia „...nie pozostają w sprzeczności z przepisami kodeksu cywilnego o wykonywaniu zobowiązań i swobodzie kształtowania umów jak również z przepisami ustawy z dnia 7 czerwca 2001 roku o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków (...). Przedmiotowy zapis był zamieszczany również w umowach o dostawę wody sporządzanych pod rządami ustawy z dnia 24 października 1974 r. Prawo wodne (Dz. U. Nr 38, poz. 230 ze zm.) i został zaakceptowany przez Urząd Antymonopolowy, który wspólnie z Izbą Gospodarczą Wodociągi Polskie w roku 1993 opracował ramową umowę o dostawę wody i odbiór ścieków, gdzie znajdowało się identyczne postanowienie umowne”. Ponadto Spółka poinformowała, iż nigdy nie zastosowała w praktyce przedmiotowego postanowienia umownego (dowód: karta nr 101).

W odniesieniu do zarzutu dotyczącego stosowania postanowienia o treści „Odbiorcy przysługuje 10% upustu za obniżenie jakości wody w okresie trwania pogorszenia, określany proporcjonalnie do okresu rozliczenia należności” Spółka w ww. piśmie z dnia 22.03.2010 r. „informuje, iż uznaje taki poziom obniżenia należności za właściwy i odpowiedni do konkretnych warunków. Woda w rejonie działania Spółki jest bowiem pobierana z ujęć podziemnych o dobrej, a nawet bardzo dobrej i stabilnej jakości. Nawet ‘gorsza’ jakość wody, co zdarza się zupełnie wyjątkowo na skutek awarii, jest jakościowo zdecydowanie lepsza od wody występującej w innych regionach kraju. Ponadto należy zwrócić uwagę, że określenie ‘woda gorszej jakości’ odnosi się do wody, która ma parametry – stosownie do obowiązujących przepisów – wody zdatnej do spożycia. Stąd 10% upust należności, jakiego może domagać się odbiorca w przypadku dostarczenia wody o nieodpowiedniej jakości jest współmierny do stopnia możliwości wykorzystania wody tzw. ‘gorszej jakości’”. Spółka poinformowała także, iż nigdy nie zastosowała w praktyce przedmiotowego postanowienia umownego (dowód: karty nr 101-102).

Ponadto Spółka poinformowała w ww. piśmie z dn. 22.03.2010 r. o podjęciu działań zmierzających do wyeliminowania z treści zawieranych umów zakwestionowanych przez Prezesa Urzędu postanowień i stwierdziła, że „stosowane wzory umów poddane zostały wnikliwej analizie a zapisy uznane za uciążliwe i mogące przynosić nieuzasadnione korzyści zostaną zmienione lub wykreślone”. Spółka podniosła, iż „naruszenie przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów nie było z naszej strony działaniem zamierzonym, nakierowanym na korzyści finansowe” (dowód: karta nr 102).

Spółka w piśmie z dnia 28.04.2010 r., stanowiącym odpowiedź na wezwanie Prezesa Urzędu z dn. 16.04.2010 r., przedstawiła harmonogram działań zmierzających do wyeliminowania z treści zawieranych umów zakwestionowanych postanowień (harmonogram stanowi załącznik do uchwały Zarządu Spółki nr 28/2010 z dnia 1 kwietnia 2010 r.). Spółka poinformowała, że zamierza wprowadzić w życie nowe wzorce umów z dniem 28.05.2010 r., to jest dzień po planowanym posiedzeniu Rady Miejskiej w Głubczycach, w programie którego znajdzie się rozpatrzenie wniosku o przyjęcie nowego regulaminu dostarczania wody. GWiK Głubczyce oświadczył, że od dnia 28.05.2010 r. planuje rozpocząć wymianę obowiązujących umów. Jednocześnie Spółka oświadczyła, iż „...zobowiązuje się do zakończenia wymiany umów wszystkim konsumentom na dzień 31.12.2010 r.” Powyższy termin zakończenia wymiany umów zawarto również w powołanym wyżej harmonogramie działań (dowód: karty nr 108-110).

GWiK Głubczyce pismem z dnia 23 czerwca 2010 r. poinformowała, iż projekt regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków został przyjęty przez Radę Miejską w Głubczycach w dniu 17.06.2010 r. Uchwałą Nr XLIV/415/10. Spółka zwróciła uwagę, że warunkiem wejścia w życie uchwały jako aktu prawa miejscowego jest jej ogłoszenie w wojewódzkim dzienniku urzędowym. W związku z tym Spółka podniosła, że „...do czasu opublikowania Regulaminu dostarczania wody i odprowadzania ścieków, nie jest on obowiązującym aktem prawnym i nie może być podstawą do posługiwania się nowymi wzorami umów opracowanymi na jego podstawie”. Jednocześnie w tym samym piśmie Spółka przedstawiła zmodyfikowany harmonogram wymiany

umów, nie powodujący zmiany terminu zakończenia wymiany umów, a także zobowiązała się do przedstawienia nowych wzorów umów o zaopatrzenie w wodę i odprowadzania ścieków oraz umów zawartych z konsumentami na ich podstawie w terminie 7 dni od dnia ogłoszenia ww. regulaminu w Dzienniku Urzędowym Województwa Opolskiego. Spółka podkreśliła, iż zmiana terminu wprowadzenia nowych wzorców nie jest od niej zależna (dowód: karta nr 112).

Następnie w piśmie z dnia 30 czerwca 2010 r. Spółka przedstawiła projekty nowych wzorców: „Umowy Nr ... o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków”, „Umowy Nr ... o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków z właścicielem lub zarządcą” oraz „Umowy Nr ... o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków z osobą korzystającą z lokalu” (dowód: karty nr 113-122).

Spółka w piśmie z dnia 18 sierpnia 2010 r. poinformowała, iż nowy regulamin dostarczania wody i odprowadzania ścieków wszedł w życie z dniem 17 sierpnia 2010 r. i z tym samym dniem wprowadzono nowe wzorce umów. GWiK Głubczyce przedstawiła nowe wzorce umów, tożsame z przesłanymi uprzednio projektami, oraz przedłożyła pierwsze umowy zawarte z konsumentami z zastosowaniem każdego z nowych wzorców. Ponadto Spółka podniosła, iż z dniem 17.08.2010 r. rozpoczęła wymianę umów i podtrzymała wskazywany poprzednio termin zakończenia ich wymiany umów, określony na dzień 31 grudnia 2010 r. (dowód: karty nr 125-142).

W nowych umowach o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków § 5 ust. 1 otrzymał następujące brzmienie:

„Przedsiębiorstwo nie ponosi odpowiedzialności odszkodowawczej za przerwy w świadczeniu usług spowodowane następującymi zdarzeniami niezawinionymi przez Przedsiębiorstwo:

a) brakiem wody w ujęciu, (...)

d) koniecznością przeprowadzenia niezbędnych napraw urządzeń i przyłączy wodociągowych i kanalizacyjnych, (...)

f) przerwami w zasilaniu energetycznym urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych;

g) działaniem siły wyższej albo z wyłącznej winy Odbiorcy lub osoby trzeciej, za którą Przedsiębiorstwo nie ponosi odpowiedzialności”.

Umowy o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków, zawarte na podstawie nowych wzorców, nie zawierają postanowienia o treści kwestionowanej w punkcie II sentencji niniejszej decyzji, to jest przewidującego, iż w przypadku wykazania, że uszkodzenia wodomierza głównego zawinione zostały przez odbiorcę, ilość pobieranej wody, może być ustalona odpowiednio do ilości, która mogła przepłynąć pełnym przekrojem rury przyłącza wodociągowego w okresie od ostatniego odczytu wodomierza. W § 10 ust. 1 nowych umów o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków przewidziano, że *„Odbiorca zobowiązuje się do niezwłocznego powiadomienia Przedsiębiorstwa o stwierdzonych nieprawidłowościach mogących mieć wpływ na działanie wodomierza głównego lub innego urządzenia pomiarowego a w szczególności o zerwaniu plomby wodomierza głównego lub jego osłony a także w przypadku jego kradzieży”.*

Umowy o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków, zawarte na podstawie nowych wzorców, nie zawierają postanowienia o treści kwestionowanej w punkcie III sentencji niniejszej decyzji, to jest przewidującego, iż odbiorcy przysługuje 10% upustu za obniżenie jakości wody w okresie trwania pogorszenia, określane proporcjonalnie do okresu rozliczenia należności. Zgodnie z § 11 ust. 1 nowych umów o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków *„Odbiorca może domagać się obniżenia należności w razie udowodnienia Przedsiębiorstwu zawinionego dostarczenia wody o jakości i ciśnieniu niespełniającej wymogów określonych przepisami”*, a na podstawie § 11 ust. 2 tych umów *„Ustalenie wielkości obniżenia należności następuje proporcjonalnie do okresu, w którym przedsiębiorstwo dostarczało wodę o pogorszonej bądź złej jakości lub o ciśnieniu uniemożliwiającym normalne korzystanie z wody”.*

W toku przeprowadzonego postępowania ustalono że w 2009 roku Spółka osiągnęła przychód netto w wysokości 5 875 000,00 zł (słownie: pięć milionów osiemset siedemdziesiąt pięć tysięcy złotych). Ponadto Spółka oświadczyła, że wysokość osiągniętego przez nią w 2009 roku przychodu z tytułu działalności w zakresie zbiorowego zaopatrzenia w wodę wyniosła 2 525 304,20 zł, a w zakresie zbiorowego odprowadzania ścieków wyniosła 2 268 640,66 zł (dowód: karta nr 102). Osiągnięty w 2009 roku przychód Spółki ustalono na podstawie „Sprawozdania o przychodach, kosztach i wyniku finansowym oraz o nakładach na środki trwałe” za 2009 r. (dowód: karty nr 103-105).

Prezes Urzędu zważył, co następuje.

Dla uznania, że niniejsza sprawa ma charakter antymonopolowy, w pierwszej kolejności niezbędne jest ustalenie, czy w jej okolicznościach doszło do naruszenia interesu publicznoprawnego. W świetle art. 1 ust. 1 i ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, celem regulacji w niej przyjętej jest zapewnienie rozwoju i ochrony konkurencji, a także podejmowana w interesie publicznym ochrona przedsiębiorców narażonych na stosowanie praktyk ograniczających konkurencję i ochrona interesów konsumentów. Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów ma zatem charakter publicznoprawny i służy ochronie interesu ogólnospołecznego; w odniesieniu do przedsiębiorców chroni konkurencję, a w odniesieniu do konsumentów ich interesy jako zjawiska o charakterze instytucjonalnym, zbiorowym. Instrumenty w niej przewidziane mogą być stosowane jedynie wówczas, gdy na skutek działań sprzecznych z przepisami prawa naruszony został interes publiczny. Ma to miejsce w szczególności wtedy, gdy określonymi działaniami dotknięty jest szerszy krąg uczestników rynku, względnie, gdy wywołują one na rynku niekorzystne zjawiska (wyrok Sądu Antymonopolowego z dnia 24 października 1991 r., sygn. akt XV Amr 8/90).

Wymienione w art. 1 cele ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów zostały określone jako równorzędne co sprawia, że praktyki ograniczające konkurencję obejmują nie tylko te, które godzą w konkurencję, ale również te, które – podejmowane przez przedsiębiorców posiadających pozycję dominującą – nie godząc wprost w konkurencję, naruszają interesy uczestników rynku. Praktyki ograniczające konkurencję można zatem podzielić na praktyki antykonkurencyjne, wywierające bezpośredni wpływ na stan lub rozwój konkurencji oraz praktyki eksploatacyjne, których istotą jest uzyskanie korzyści kosztem innych podmiotów, w tym nieprowadzących działalności gospodarczej. W przypadku praktyk eksploatacyjnych bezpośrednim celem lub skutkiem działań przedsiębiorców jest naruszenie przede wszystkim innych niż konkurencyjne interesów uczestników rynku poprzez wykorzystanie przez przedsiębiorców istniejącej nad kontrahentami przewagi.

Nie ulega wątpliwości, że Spółka z racji posiadanej siły rynkowej ma możliwość eksploatawania zajmowanej na rynku pozycji kosztem kontrahentów, w tym podejmowania działań będących przedmiotem postawionych w niniejszym postępowaniu zarzutów. Dla stwierdzenia naruszenia interesu publicznego wystarczające jest natomiast dowolne nadużycie siły rynkowej w relacjach ze słabszymi uczestnikami rynku, albowiem już sam fakt nadużycia posiadanej na rynku pozycji dominującej narusza interes publiczny¹. Dla oceny kwestii naruszenia interesu publicznoprawnego istotne jest także to, iż praktyki eksploatacyjne urzeczywistniają się poprzez stosunki umowne, które w okolicznościach przedmiotowej sprawy mają charakter powtarzalny i powszechny. O naruszeniu interesu publicznoprawnego w przedmiotowej sprawie świadczy zatem również fakt, iż objęte zarzutem działanie przedsiębiorcy wymierzone jest w szeroki krąg uczestników rynku. Jest ono skierowane do członków określonej zbiorowości tj. wszystkich rzeczywistych odbiorców świadczonych przez Spółkę usług, z którymi zawarto umowy o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków o treści zakwestionowanej w toku

---

¹ E. Modzelewska-Wąchal, *Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów. Komentarz*, Wydawnictwo Twigger, Warszawa 2002, s. 15.

niniejszego postępowania. Negatywne skutki wynikające z zakwestionowanych postanowień umownych godzą zatem w szeroki i bliżej nieokreślony krąg podmiotów, wśród których znaczący udział mają konsumenci będący najsłabszymi uczestnikami obrotu gospodarczego. Zachowanie Spółki skutkuje zatem znacznym stopniem zagrożenia interesu publicznoprawnego, co wynika z powszechnego charakteru stosowanych przez GWiK Głubczyce praktyk.

W tym stanie rzeczy uznać należy, że w niniejszej sprawie ma miejsce naruszenie przez Spółkę interesu publicznoprawnego, co uzasadnia ocenę jej zachowania na rynku w świetle przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Ad I

Pierwszy z zarzutów postawionych w przedmiotowym postępowaniu antymonopolowym Głubczyckim Wodociągom i Kanalizacji spółce z o.o. z siedzibą w Głubczycach dotyczy nadużywania pozycji dominującej na rynku właściwym w drodze narzucania odbiorcom usług uciążliwych i przynoszących ww. przedsiębiorcy nieuzasadnione korzyści warunków umów o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków poprzez posługiwanie się w ich treści postanowieniem przewidującym, że *„Przedsiębiorstwo może wstrzymać lub ograniczyć dostawę wody lub odbiór ścieków, w razie: braku wody w ujęciu; konieczności przeprowadzenia niezbędnych napraw, prac modernizacyjnych i planowanych remontów sieci i urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych; przerw w zasilaniu energetycznym urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych (...)* Przedsiębiorstwo nie ponosi odpowiedzialności za szkody na osobie lub mieniu, powstałe w wyniku przerw lub ograniczeń w dostawie wody, jeżeli przerwy te lub ograniczenia nastąpiły wskutek siły wyższej albo wyłącznie z winy uszkodzonego lub osoby trzeciej”, co może stanowić naruszenie art. 9 ust. 1 i ust. 2 pkt 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów zakazane jest nadużywanie pozycji dominującej na rynku właściwym przez jednego lub kilku przedsiębiorców. Na podstawie art. 9 ust. 2 pkt 6 powołanej wyżej ustawy nadużywanie pozycji dominującej polega w szczególności na narzucaniu przez przedsiębiorcę uciążliwych warunków umów, przynoszących mu nieuzasadnione korzyści. Dla stwierdzenia praktyki ograniczającej konkurencję zdefiniowanej powyżej konieczne jest wykazanie kumulatywnego spełnienia czterech przesłanek:

- 1) stosujący praktykę jest przedsiębiorcą, który posiada na rynku właściwym pozycję dominującą,
- 2) przedsiębiorca ten narzuca określone warunki umów,
- 3) warunki te mają uciążliwy charakter,
- 4) warunki te przynoszą przedsiębiorcy nieuzasadnione korzyści.

Ad 1.

Pierwszą i podstawową przesłanką, której spełnienie jest niezbędne dla stwierdzenia praktyki ograniczającej konkurencję określonej w art. 9 ust. 1 i 2 pkt 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów jest zatem, aby stosujący zarzucaną praktykę był **przedsiębiorcą, który zajmuje na rynku pozycję dominującą.**

Zgodnie z art. 4 pkt. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów przez przedsiębiorcę rozumie się przedsiębiorcę w rozumieniu przepisów o swobodzie działalności gospodarczej. Z art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (tj. Dz. U. z 2007r. Nr 155, poz. 1095 z późn. zm.) wynika, że przedsiębiorcą jest osoba fizyczna, osoba prawna oraz jednostka organizacyjna niebędąca osobą prawną, która we własnym imieniu wykonuje działalność gospodarczą. W rozważanym przypadku podmiot będący stroną postępowania bez wątplenia posiada status przedsiębiorcy, gdyż jest to spółka prawa handlowego prowadząca działalność gospodarczą na podstawie wpisu do rejestru przedsiębiorców Krajowego Rejestru

Sądowego, a więc podmiot prawa odznaczający się wyodrębnieniem organizacyjnym i majątkowym, prowadzący we własnym imieniu działalność gospodarczą. Zachowania niniejszego podmiotu podlegają zatem kontroli dokonywanej na gruncie ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Zgodnie z art. 4 pkt 10 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów przez pozycję dominującą rozumie się pozycję przedsiębiorcy, która umożliwia mu zapobieganie skutecznej konkurencji na rynku właściwym przez stworzenie mu możliwości działania w znacznym zakresie niezależnie od konkurentów, kontrahentów i konsumentów; domniemywa się, że przedsiębiorca ma pozycję dominującą na rynku, jeżeli jego udział w rynku przekracza 40%. Definicję rynku właściwego zawiera art. 4 pkt 9 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, stosownie do którego rynek właściwy to rynek towarów, które ze względu na ich przeznaczenie, cenę oraz właściwości, w tym jakość, są uznawane przez ich nabywców za substytuty oraz są oferowane na obszarze, na którym ze względu na ich rodzaj i właściwości, istnienie barier dostępu do rynku, preferencje konsumentów, znaczące różnice cen i koszty transportu panują zbliżone warunki konkurencji. Pod pojęciem towarów, zgodnie z art. 4 pkt 7 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, rozumieć należy natomiast rzeczy, jak również energię, papiery wartościowe i inne prawa majątkowe, usługi, a także roboty budowlane.

Pojęcie rynku właściwego odnosi się zatem przedmiotowo do wszystkich wyrobów (usług) jednego rodzaju, które ze względu na swoje szczególne właściwości odróżniają się od innych wyrobów (usług) w taki sposób, że nie istnieje możliwość dowolnej ich zamiany. Rynek właściwy produktowo obejmuje wszystkie towary, które służą zaspokajaniu tych samych potrzeb nabywców, mają zbliżone właściwości, podobne ceny i reprezentują podobny poziom jakości. Niezbędnym elementem rynku właściwego jest także jego wymiar geograficzny, oznaczający konieczność wskazania obszaru, na którym warunki konkurencji, mające zastosowanie do określonych towarów, są jednakowe dla wszystkich konkurentów.

Działalność GWiK Głubczyce polega na świadczeniu usług z zakresu zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków na terenie gminy Głubczyce. Powyższy rodzaj działalności oraz jej zasięg geograficzny wyznaczają w niniejszej sprawie wymiar produktowy i terytorialny rynku właściwego, o którym mowa w ustawie o ochronie konkurencji i konsumentów. W okolicznościach przedmiotowej sprawy towarem oferowanym przez Spółkę są zatem usługi dostarczania wody i odprowadzania ścieków. Z uwagi na technologię dostarczania wody (za pomocą sieci wodociągowej) i odprowadzania ścieków (siecią kanalizacyjną) rynek w aspekcie geograficznym wyznaczany jest przez zasięg sieci wodociągowej i kanalizacyjnej eksploatowanej przez Spółkę na terenie gminy Głubczyce. W przedmiotowej sprawie rynkiem właściwym jest zatem rynek zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków obejmujący obszar gminy Głubczyce.

Spółka na tak zdefiniowanym rynku właściwym jest monopolistą naturalnym, co wynika z sieciowego charakteru urządzeń służących do dostarczania wody i odprowadzania ścieków. To właśnie dzięki sieci, przedsiębiorca w stosunku do swoich odbiorców posiada pozycję monopolu naturalnego, co oznacza, że podmioty ubiegające się o przyłączenie do miejskiej sieci wodociągowo-kanalizacyjnej nie mają możliwości dokonania w tym zakresie wyboru innego przedsiębiorcy, który świadczyłby usługi substytucyjne względem usług oferowanych przez Spółkę. Dla odbiorców nie ma zatem rzeczywistej alternatywy dla świadczonych przez tego przedsiębiorcę usług dostawy wody i odbioru ścieków. Należy przy tym zaznaczyć, że pojęcie alternatywnego źródła zaopatrzenia nie obejmuje możliwości zaspokojenia potrzeb zaopatrzeniowych we własnym zakresie. Aby nowe źródło zaopatrzenia mogło być uznane za alternatywne w stosunku do istniejących musi ono spełniać wymóg natychmiastowej dostępności bez ponoszenia nakładów inwestycyjnych².

---

² Wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 31 maja 2000 r., sygn. akt XVII Ama 44/00.

W związku z powyższym stwierdzić należy, iż GWiK Głubczyce posiada pozycję dominującą (pozycję monopolistyczną) na rynku właściwym. Należy zatem uznać, że pierwsza z przesłanek niezbędnych do wykazania naruszenia art. 9 ust. 1 i 2 pkt 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów została spełniona.

Ad 2.

Sankcjonowaniu w trybie przewidzianym w art. 9 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów podlega nie samo posiadanie na rynku pozycji dominującej, ale jej **nadużywanie**. Z faktu ustalenia, że dany podmiot zajmuje na rynku pozycję dominującą wynika, że podmiot ten podlega ograniczeniom przeciwdziałającym nadużywaniu siły rynkowej wynikającym z ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Między innymi ograniczony jest w podejmowaniu działań eksploatujących pozycję zajmowaną na rynku kosztem kontrahentów.

Istota rozpatrywanego zarzutu sprowadza się do oceny umów o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków oraz oceny zachowania GWiK Głubczyce z punktu widzenia narzucenia odbiorcom usług uciążliwych przynoszących mu nieuzasadnione korzyści warunków tych umów. Przedmiotem oceny jest nie tylko treść zawieranych przez przedsiębiorcę umów, ale i okoliczności związane z ich zawieraniem. Dla wykazania, że przedsiębiorca stosuje praktykę określoną w przepisie art. 9 ust. 2 pkt 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów konieczne jest wykazanie, że zakwestionowane warunki umów zostały przez niego odbiorcom usług narzucone. Do narzucania warunków umów dochodzi natomiast wówczas, gdy przedsiębiorca wykorzystując swoją przewagę ekonomiczną w warunkach niedostatecznej konkurencji na rynku, ogranicza swobodę kształtowania treści umów ze strony kontrahentów działających pod przymusem. Dzięki posiadanej sile rynkowej dominant może bowiem nie liczyć się z wolą innych uczestników rynku, którzy zmuszeni są zaakceptować ustalone przez niego warunki umowne, nawet jeśli nie gwarantują one ekwiwalentności świadczeń. Tym samym narzuca on kontrahentom takie warunki umów, które nie miałyby racji bytu w przypadku, gdyby na rynku istniała konkurencja i możliwość wyboru oferty spośród ofert konkurujących ze sobą podmiotów gospodarczych.

Narzucanie warunków umów ma zatem miejsce wtedy, gdy przedsiębiorca eksploatując zajmowaną na rynku pozycję dominującą i sytuację przymusową kontrahentów wynikającą z braku rzeczywistych alternatyw na rynku, wymusza na nich określone zachowania. Należy wskazać przy tym, że narzucenie warunków umowy nie można utożsamiać ze stosowaniem przymusu psychicznego w znaczeniu bezprawnej groźby. „Narzucenie” w rozumieniu art. 9 ust. 1 i 2 pkt 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów może bowiem wynikać z braku możliwości wyboru, a dla oceny, czy doszło do narzucenia uciążliwych warunków umów konieczne jest rozważenie, czy rozsądny odbiorca zawarłby umowę obejmującą niekorzystne dla niego warunki w sytuacji, gdyby jego kontrahent działał w warunkach konkurencji, a on sam miał możliwość wyboru bądź możliwość negocjacji warunków umowy z dominantem.

Spółka jako dostawca usług zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków zajmuje na rynku właściwym pozycję monopolisty naturalnego, a zatem prowadzi działalność gospodarczą w warunkach, w których – odizolowane od potencjalnych konkurentów zarówno barierą kosztów niezbędnych dla uruchomienia działalności w danej dziedzinie, jak i ustanowioną wcześniej strukturą organizacyjną i technologiczną – dysponuje w relacji do swoich odbiorców potencjałem i przewagą kontraktową, które pozwalają mu na całkowite dyktowanie warunków w stosunkach umownych. Świadczy o tym ocena potencjałów i możliwości, jakimi dysponują obie strony, która wyklucza prowadzenie negocjacji na równoprawnych i partnerskich warunkach. Sprzyja temu również fakt, iż przy zawieraniu umów o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków przedsiębiorca posługuje się jednostronnie opracowanymi wzorcami umownymi, które przedstawiane są do podpisu odbiorcom usług. Stosowanie wzorców przy zawieraniu jednorodzących umów o charakterze masowym, jakimi niewątpliwie są umowy o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków, z uwagi na powszechność tego rodzaju usług, z definicji wymaga aprobaty przez odbiorców ich warunków, które są z góry jednostronnie ustalane

przez profesjonalistę. Treść umów, do których przychylają się usługobiorcy jest więc tutaj arbitralnie ustalana przez dostawcę usług w formularzach wzorcowych, a odbiorca otrzymuje do podpisu gotową umowę, nie zaś jej projekt, który byłby punktem wyjścia do dalszych uzgodnień i rokowań. Swoboda odbiorcy usług wodociągowych i kanalizacyjnych w zakresie kształtowania warunków umownych jest więc ograniczona do minimum, a zawarcie umowy następuje poprzez przystąpienie do warunków, które autorytatywnie ustala dostawca usług w formularzu wzorcowym. Stanowi to o adhezyjnej naturze tych umów, a jednocześnie o istocie narzucania warunków umownych w przedmiotowej sprawie. Okoliczność, iż warunki umów nie są z kontrahentami indywidualnie uzgadniane w toku negocjacji czy porozumienia świadczy bowiem o ich narzucaniu³.

W przedmiotowej sprawie mamy więc do czynienia z narzucaniem warunków umów kontrahentom, które wiąże się z posiadaną przez przedsiębiorcę siłą rynkową oraz adhezyjnym charakterem zawieranych umów tj. umów, które są zawierane przez przystąpienie i w których nie przewiduje się indywidualnego negocjowania warunków umownych. W przypadku umów tego typu wystarczającą przesłanką dla uznania, że następuje narzucenie ich warunków jest oferowanie ich przez dominanta w stosunkach danego rodzaju (tak: wyrok Sądu Apelacyjnego z dnia 28 listopada 2007 r. sygn. akt VI ACa 939/07). Sytuacja taka ma miejsce w przedmiotowej sprawie, albowiem sposobem działania GWiK Głubczyce na rynku jest zawieranie umów w oparciu o gotowe, jednostronnie opracowane wzorce umowne. Zasadą jest, że odbiorca aprobeje warunki umowy z góry ustalone przez przedsiębiorcę, bez indywidualnego negocjowania jej postanowień.

W związku z powyższym należy uznać, iż druga przesłanka niezbędna do stwierdzenia naruszenia przez GWiK Głubczyce art. 9 ust. 1 i ust. 2 pkt 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów została spełniona, a warunek umowny zakwestionowany w punkcie I sentencji niniejszej decyzji jest kontrahentom Spółki narzucany.

Ad 3.

Kolejną przesłanką niezbędną do wykazania naruszenia przez Spółkę art. 9 ust. 1 i 2 pkt 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, jest dowiedzenie, że zakwestionowane w ramach analizowanego zarzutu postanowienie umów o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków ma **uciążliwy charakter**. Za uciążliwy uznaje się każdy warunek oznaczający dla jednej ze stron ciężar większy od powszechnie przyjętych w stosunkach danego rodzaju. Definicja ta odwołuje się do kryteriów obiektywnych – typowych relacji umownych występujących na rynku. Dokonując analizy uciążliwości warunków umownych należy rozważyć, czy w hipotetycznej sytuacji istnienia konkurencji na danym rynku właściwym, a więc istnienia rzeczywistej swobody zawierania umów i kształtowania ich treści, dominant byłby w stanie określone postanowienia umowne wynegocjować.

Na podstawie zakwestionowanego postanowienia umownego Spółka zwalania się od odpowiedzialności za ograniczenie albo wstrzymanie dostaw wody bądź ograniczenie lub wstrzymanie odbioru ścieków wywołane:

1. brakiem wody w ujęciu;
2. koniecznością przeprowadzenia niezbędnych napraw, prac modernizacyjnych i planowanych remontów sieci i urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych;
3. przerwami w zasilaniu energetycznym urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych.

Zgodnie z kwestionowanym postanowieniem umownym GWiK Głubczyce nie ponosi odpowiedzialności za szkody na osobie lub mieniu, powstałe w wyniku przerw lub ograniczeń w dostawie wody, jeżeli przerwy te lub ograniczenia nastąpiły wskutek siły wyższej albo wyłącznie z winy poszkodowanego lub osoby trzeciej.

---

³ por. wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dn. 18.01.2007 r. sygn. akt AmA 101/05.

Prezes Urzędu uznał, że wynik zastosowania przez Spółkę ww. postanowienia, pomimo ujęcia w kilku podpunktach, dotyczy jednego zachowania, którego istotą jest wyłączenie odpowiedzialności Spółki za ograniczenie albo wstrzymanie dostaw wody, co stanowi dla odbiorców usług taką samą uciążliwość w każdym z przypadków określonych w tym postanowieniu umownym.

Należy wziąć pod uwagę, iż do umów będących podstawą dostarczania wody i odbierania ścieków zastosowanie znajdują nie tylko przepisy ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę, ale także przepisy Kodeksu cywilnego. Punktem wyjścia winny być w takim razie przepisy art. 471 i następnych Kodeksu cywilnego, które regulują odpowiedzialność odszkodowawczą za szkodę spowodowaną niewykonaniem lub nienależytym wykonaniem zobowiązania. Zgodnie z nimi, dłużnik zobowiązany jest do naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, chyba że niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

Zgodnie z reżimem odpowiedzialności kontraktowej, przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne jest obowiązane naprawić szkodę wynikłą z niewykonania lub nienależytego wykonania tego zobowiązania, a więc powstała na skutek przerw w świadczeniu usług, jeżeli jest to następstwem okoliczności, za które przedsiębiorca odpowiada, to jest takich które tego przedsiębiorcę obciążają. Zakres takich okoliczności obejmuje przede wszystkim działania i zaniechania przedsiębiorcy noszące znamiona winy (tzn. zachowania umyślne lub będące skutkiem nie dołożenia należytej staranności). Zakres przypadków, w których przedsiębiorca może w treści zawieranych umów uchylić się od odpowiedzialności odszkodowawczej z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania określa powołany art. 471 Kodeksu cywilnego. Tymczasem brzmienie kwestionowanego postanowienia umownego stwarza Spółce możliwość uniknięcia odpowiedzialności odszkodowawczej względem odbiorców w każdym przypadku niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania bez względu na przyczyny wystąpienia powyższych zakłóceń, nawet gdy działanie lub zaniechanie nastąpiło z winy osoby trzeciej, za którą Spółka ponosi odpowiedzialność. Takie rozwiązanie kwestii odpowiedzialności przedsiębiorcy za niewykonanie lub nienależyte wykonanie umowy jest korzystniejsze od ogólnej zasady odpowiedzialności kontraktowej ujętej w art. 471 Kodeksu cywilnego.

Kwestionowane przez Prezesa Urzędu postanowienie umowne jest dla odbiorców usług świadczonych przez Spółkę zdecydowanie uciążliwe, gdyż wyłącza możliwość dochodzenia od Spółki roszczeń odszkodowawczych również w sytuacji, gdy szkoda nastąpiła wskutek okoliczności, za które GWiK Głubczyce ponosi odpowiedzialność. Mając powyższe na uwadze, Prezes Urzędu uznał, iż analizowany warunek umów o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków ma uciążliwy charakter.

Ad 4.

Dla stwierdzenia naruszenia przez GWiK Głubczyce zakazu określonego w art. 9 ust. 1 i 2 pkt 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów konieczne jest w dalszej kolejności wykazanie, że warunki te przynoszą Spółce **nieuzasadnione korzyści**.

Osiągane przez podmiot gospodarczy stosujący praktykę ograniczającą konkurencję określoną w ww. przepisie nieuzasadnione korzyści są odpowiednikiem uciążliwych warunków umów w warunkach ekwiwalentności wzajemnych świadczeń stron umowy i oznaczają sytuację korzystniejszą od powszechnie przyjętych w stosunkach danego rodzaju. Nieuzasadnione korzyści powinny pozostawać w normalnym związku przyczynowym z narzuconymi kontrahentowi uciążliwymi warunkami umowy.

Nieuzasadnione korzyści mogą pojawić się po stronie przedsiębiorcy narzucającego uciążliwe warunki umów już w chwili zawarcia umowy lub też w okresie późniejszym, gdy zaistnieją okoliczności przewidziane w umowie pozwalające na wykorzystanie uciążliwego

zapisu. Należy podkreślić, iż sama możliwość wystąpienia skutków praktyki ograniczającej konkurencję (w tym przypadku faktycznego osiągnięcia przez Spółkę nieuzasadnionych korzyści z tytułu realizacji uciążliwych warunków umownych) nie stanowi przeszkody dla stwierdzenia naruszenia art. 9 ust. 1 i 2 pkt 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Dla bytu praktyki ograniczającej konkurencję określonej w tym przepisie nie jest bowiem konieczne wystąpienie negatywnego skutku w postaci eksploatacji pozycji rynkowej w warunkach ograniczonej konkurencji. Wystarczy, że zaistniało zagrożenie wystąpienia takiego skutku. Praktyką ograniczającą konkurencję jest już bowiem sama próba osiągnięcia przez przedsiębiorcę zajmującego pozycję dominującą na rynku określonego skutku⁴.

Stanowisko takie znajduje potwierdzenie w orzecznictwie antymonopolowym, zgodnie z którym dla zaistnienia praktyki ograniczającej konkurencję istotne jest, aby skutki praktyki ograniczającej konkurencję mogły wystąpić na rynku (por. np. wyrok Sądu Antymonopolowego z dnia 23 czerwca 1999 r., sygn. akt XVII Ama 26/99). W wyroku z dnia 7 lipca 2004 r. sygn. akt XVII Ama 65/03 Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów orzekł, iż nie jest konieczne udowodnienie faktycznego stosowania przez przedsiębiorcę praktyki monopolistycznej, ani też osiągnięcia z tego tytułu nieuzasadnionych korzyści. Z treści art. 1 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów wynika bowiem, że jej reżimowi podlegają nie tylko praktyki ograniczające konkurencję, które wywołały bądź aktualnie wywołują skutki na terenie Polski, ale również praktyki, które choćby tylko hipotetycznie mogą wywoływać takie skutki.

Podobne stanowisko wyraził wcześniej Sąd Najwyższy, który w wyroku z dnia 12 maja 1997 r. (sygn. akt I CKN 114/97) wskazał, że istota rozpoznawanej sprawy nie sprowadza się do tego, czy przedsiębiorca, któremu postawiono zarzut naruszenia ustawy antymonopolowej odnosi korzyści z całości prowadzonej działalności gospodarczej, lecz do tego, czy w zawieranych umowach zastrzega sobie nieuzasadnione korzyści. Organ antymonopolowy ma zatem obowiązek oceniać zachowania przedsiębiorcy od strony skutków, jakie zachowania te mogą nawet hipotetycznie wywołać na rynku. Tak wypowiedział się również Sąd Apelacyjny w wyroku z dnia 5 listopada 2008 r. (sygn. VI ACa 525/08) wskazując, iż już samo zastrzeżenie możliwości uzyskania przez jedną ze stron umowy nieuzasadnionych korzyści jest wystarczające w kontekście przypisania dominatowi praktyki, o jakiej mowa w art. 9 ust. 1 i 2 pkt 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Zdaniem Sądu bez znaczenia dla stwierdzenia, że doszło do naruszenia ww. przepisu pozostaje okoliczność, czy zastrzeżone w kwestionowanych zapisach wypadki rzeczywiście się ziszczyły stąd też dla wykazania zasadności zarzutu zbędne jest przytoczenie konkretnych przykładów negatywnych skutków faktycznego zastosowania tych postanowień. Istota rzeczy sprowadza się bowiem do nierównoważnego ukształtowania stosunku umownego przez silniejszego z kontrahentów kosztem słabszego na poziomie formalnym w postaci potencjalnie możliwych do wyegzekwowania zapisów, które oznaczają automatycznie nadmierne obciążenie drugiej strony umowy.

W analizowanej sytuacji nieuzasadnione korzyści osiągnane przez GWiK Głubczyce polegają na możliwości zwolnienia się z odpowiedzialności odszkodowawczej w przypadku, gdy wstrzymanie lub ograniczenie w dostawach wody będące skutkiem opisanych wyżej okoliczności mogą być spowodowane działaniem lub zaniechaniem osoby trzeciej, za której działanie lub zaniechanie Spółka ponosi odpowiedzialność. Takimi osobami mogą być na przykład pracownicy zatrudnieni przez innych przedsiębiorców, wykonujący na zlecenie Spółki prace, w wyniku których dojdzie do uszkodzenia urządzeń wodociągowych, co może skutkować koniecznością przeprowadzenia niezbędnych napraw bądź spowodować przerwy w zasilaniu energetycznym albo brak wody na ujęciu. Sytuacje, w których całe ryzyko nie zrealizowania umowy o zaopatrzenie w wodę w związku z zaprzestaniem dostaw wody siecią wodociągową w następstwie takich zachowań osób trzecich, za które Spółka ponosi odpowiedzialność obciąża odbiorców wody,

---

⁴ E. Modzelewska-Wąchał, *Ustawa o ochronie ...*, s. 97.

należy uznać za niedopuszczalne.

Z drugiej strony, wyłączenie odpowiedzialności odszkodowawczej w przypadku niezrealizowania dostaw wody na skutek zaistnienia ww. okoliczności jest bez wątpienia dla Spółki korzystne. GWiK Głubczyce nie musi bowiem liczyć się z koniecznością wypłacenia odszkodowania swojemu kontrahentowi – odbiorcy wody, w sytuacji, gdy zgodnie z ogólną zasadą odpowiedzialności kontraktowej byłaby do tego zobowiązana.

Możliwość uniknięcia przez GWiK Głubczyce odpowiedzialności za niewykonanie lub nienależyte wykonanie umowy i wypłaty odbiorcom ewentualnego odszkodowania powoduje w związku z tym możliwość osiągnięcia przez nią nieuzasadnionych korzyści. Przy czym, w kontekście powołanego wyżej orzecznictwa bez znaczenia jest fakt, czy Spółka w rzeczywistości osiągała korzyści wynikających z przedmiotowego postanowienia umownych. W związku z powyższym bez znaczenia pozostaje wyjaśnienie GWiK Głubczyce, iż nigdy nie zastosowała ona w stosunkach z odbiorcami usług kwestionowanego postanowienia.

W toku postępowania Spółka oświadczyła w piśmie z dnia 18.08.2010 r., że w dniu 17.08.2010 r. rozpoczęła wymianę zawartych wcześniej umów o dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków oraz przedstawiła pierwsze umowy, zawarte z odbiorcami z zastosowaniem nowych wzorców umownych, wprowadzonych w życie z dniem 17.08.2010 r. Jednocześnie Spółka zobowiązała się zakończyć wymianę umów do dnia 31 grudnia 2010 r. (dowód: karty nr 125-142).

W przedmiotowej sprawie kwestionowane jest postanowienie stosowane przez GWiK Głubczyce w treści zawieranych umów na dostawę wody i odprowadzanie ścieków. W związku z tym dla stwierdzenia zaniechania praktyki nie jest wystarczające samo stwierdzenie faktu, że przedsiębiorca nowe umowy zawiera bez stosowania kwestionowanego postanowienia. W obrocie gospodarczym pozostają bowiem nadal umowy zawarte i wykonywane, w których treści zamieszczono kwestionowane postanowienie. Sama zmiana wzorca umownego nie przesądza o zaniechaniu stosowania zarzucanej praktyki, jeśli w obrocie gospodarczym funkcjonują umowy zawarte w oparciu o wzorzec zawierający zakwestionowane postanowienia⁵. Zaniechanie może być stwierdzone z chwilą wysłania przez przedsiębiorcę aneksów umów (nowych umów) ze zmienionym, kwestionowanym postanowieniem, które eliminują naruszenie, przy czym nie jest konieczne przedstawienie przez przedsiębiorcę wszystkich aneksowanych umów, bowiem przedsiębiorca nie ma wpływu na zachowanie kontrahentów, to jest podpisanie lub nie przedłożonych aneksów⁶. Dopiero w takiej sytuacji można będzie uznać, że nastąpiło usunięcie z obrotu gospodarczego kwestionowanego postanowienia i że zachowanie Spółki przestało naruszać zakaz określony w art. 9 ust. 1 i ust. 2 pkt 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. W związku z powyższym należy stwierdzić, że Spółka – pomimo podjęcia przedstawionych powyżej działań – nie zaniechała przedmiotowej praktyki.

W związku z powyższym orzeczono jak w punkcie I sentencji niniejszej decyzji.

Ad II

Drugi z zarzutów postawionych w przedmiotowym postępowaniu antymonopolowym Głubczyckim Wodociągom i Kanalizacji spółce z o.o. z siedzibą w Głubczycach dotyczy nadużywania pozycji dominującej na rynku właściwym w drodze narzucania odbiorcom usług uciążliwych i przynoszących ww. przedsiębiorcy nieuzasadnione korzyści warunków umów o

⁵ Por. uzasadnienia wyroków SOKiK z dn. 28.04.2009 r. (sygn. akt XVII AmA 94/08) i z dn. 1.07.2009 r. (sygn. akt XVII AmA 36/08).

⁶ „Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów. Komentarz” pod red. C. Banasińskiego i E. Piontka, Lexis Nexis, Warszawa 2009, str. 306.

zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków poprzez posługiwanie się w ich treści postanowieniem przewidującym, że „W przypadku wykazania, że uszkodzenia wodomierza głównego zawinione zostały przez odbiorcę, ilość pobieranej wody, może być ustalona odpowiednio do ilości, która mogła przepłynąć pełnym przekrojem rury przyłącza wodociągowego w okresie od ostatniego odczytu wodomierza”, co może stanowić naruszenie art. 9 ust. 1 i ust. 2 pkt 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów zakazane jest nadużywanie pozycji dominującej na rynku właściwym przez jednego lub kilku przedsiębiorców. Na podstawie art. 9 ust. 2 pkt 6 powołanej wyżej ustawy nadużywanie pozycji dominującej polega w szczególności na narzucaniu przez przedsiębiorcę uciążliwych warunków umów, przynoszących mu nieuzasadnione korzyści. Dla stwierdzenia praktyki ograniczającej konkurencję zdefiniowanej powyżej konieczne jest wykazanie kumulatywnego spełnienia czterech przesłanek:

- 1) stosujący praktykę jest przedsiębiorcą, który posiada na rynku właściwym pozycję dominującą,
- 2) przedsiębiorca ten narzuca określone warunki umów,
- 3) warunki te mają uciążliwy charakter,
- 4) warunki te przynoszą przedsiębiorcy nieuzasadnione korzyści.

Ad 1 i 2

Jak wykazano w uzasadnieniu punktu I niniejszej decyzji, Spółka **jest przedsiębiorcą** i zajmuje pozycję monopolisty naturalnego na rynku zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków obejmującym obszar gminy Głubczyce. W uzasadnieniu punktu I niniejszej decyzji stwierdzono, iż przedsiębiorca ten **narzuca odbiorcom** określone warunki umów o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków. W związku z powyższym należy uznać, że pierwsza i druga przesłanka niezbędne do stwierdzenia naruszenia przepisu art. 9 ust. 1 i 2 pkt 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów zostały spełnione.

Ad 3

Trzecią przesłanką niezbędną do wykazania naruszenia przez Spółkę art. 9 ust. 1 i 2 pkt 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, jest dowiedzenie, że zakwestionowane w ramach analizowanego zarzutu postanowienie umów o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków ma **uciążliwy charakter**. Za uciążliwy uznaje się każdy warunek oznaczający dla jednej ze stron ciężar większy od powszechnie przyjętych w stosunkach danego rodzaju. Definicja ta odwołuje się do kryteriów obiektywnych – typowych relacji umownych występujących na rynku. Dokonując analizy uciążliwości warunków umownych należy rozważyć, czy w hipotetycznej sytuacji istnienia konkurencji na danym rynku właściwym, a więc istnienia rzeczywistej swobody zawierania umów i kształtowania ich treści, dominant byłby w stanie określone postanowienia umowne wynegocjować.

W zakwestionowanym postanowieniu umownym Spółka określiła sposób naliczania należności za pobraną wodę względem odbiorców, w przypadku wykazania, że uszkodzenia wodomierza głównego zawinione zostały przez odbiorcę. Spółka przyznała sobie prawo do ustalenia należności za pobraną wodę odpowiednio do ilości wody, jaka mogła przepłynąć pełnym przekrojem rury przyłącza wodociągowego w okresie od ostatniego odczytu wodomierza. W ten sposób Spółka arbitralnie uregulowała zasady ustalania zryczałtowanej ilości wody będącej podstawą rozliczenia w wypadku zaistnienia opisanej powyżej sytuacji. Jednocześnie określono tę ilość na maksymalnym możliwym poziomie, w oderwaniu od faktycznego zużycia wody i wysokości rzeczywiście poniesionej przez dostawcę szkody będącej skutkiem niedotrzymania warunków umowy przez usługobiorcę. Zdaniem Prezesa Urzędu świadczy to o uciążliwości analizowanego postanowienia.

Istotą tej uciążliwości jest możliwość pobierania rażąco wygórowanej zryczałtowanej należności za pobraną wodę, która nie uwzględnia realnej wartości możliwej do wystąpienia szkody będącej efektem naruszenia warunków umowy przez odbiorcę. Sąd Apelacyjny w wyroku z dnia 5 listopada 2008 r. (sygn. akt VI ACa 525/08), oceniając analogiczny do kwestionowanego w niniejszej decyzji sposób ustalania należności, wskazał, iż „(...) zapis umowny, który jednoznacznie wiąże należność za dostarczoną wodę w przypadku uszkodzenia urządzeń pomiarowych jedynie z techniczną przepustowością sieci, z całkowitym pominięciem choćby przybliżonej wielkości zużycia przez odbiorcę wody, musi zostać uznany za próbę nadmiernego obciążenia kontrahenta świadczeniem finansowym na rzecz Spółki, stanowiącym ekwiwalent jej nieuprawnionych korzyści”.

W ww. wyroku Sąd Apelacyjny wyraził również pogląd, iż sposób ustalania należności za wodę w przypadkach uszkodzenia lub zaboru wodomierza przez odbiorcę nie powinien odbiegać od przewidzianych w tym zakresie regulacji prawnych, stanowiących wskazówki dla prawidłowego obliczania należności za wodę. Należy wskazać tu rozporządzenie Ministra Budownictwa z dnia 28 czerwca 2006 r. w sprawie określania taryf, wzoru wniosku o zatwierdzenie taryf oraz warunków rozliczeń za zbiorowe zaopatrzenie w wodę i zbiorowe odprowadzanie ścieków (Dz. U. Nr 127, poz. 886), zgodnie z którym podstawą do naliczenia należności za wodę w razie nieprawidłowości w działaniu wodomierza jest średniomiesięczne zużycie wody w okresie 3 miesięcy poprzedzających awarię bądź w analogicznym okresie roku ubiegłego, przy uwzględnieniu liczby miesięcy trwania niesprawności, przy czym – jak podkreślił sąd – bez znaczenia pozostaje przyczyna niesprawności wodomierza.

Możliwość obciążenia odbiorcy należnością za wodę, jaka mogła przepłynąć pełnym przekrojem rury przyłącza w okresie od ostatniego odczytu wodomierza stanowi zatem dla odbiorcy ciężar nadmierny i wygórowany, przez co przedstawiony wyżej sposób ustalania zapłaty należy uznać za uciążliwy.

Analizując uciążliwość przedmiotowego postanowienia należy wskazać, iż niezależnie od powyższego Spółka w przypadku zaistnienia zdarzeń, o jakich mowa w zakwestionowanym postanowieniu, może dochodzić od odbiorcy usług odszkodowania na zasadach ogólnych wynikających z przepisów Kodeksu cywilnego. Wymienione w umowie zachowanie odbiorcy usług, które skutkować może obciążeniem go kosztami usługi za dostarczenie wody, która mogła popłynąć pełnym przekrojem rury przyłącza wodociągowego z dniem od ostatniego odczytu wodomierza, powinny być rozpatrywane na gruncie przepisów Kodeksu cywilnego, w oparciu o zasady odpowiedzialności za szkodę wyrządzoną przez sprawcę z własnej winy bądź odpowiedzialności za szkodę z tytułu niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania. Zachowania te mogą być zatem kwalifikowane jako czyny bezprawne stanowiące przesłankę do dochodzenia roszczeń z tytułu odpowiedzialności deliktowej bądź jako nienależyte wykonanie zobowiązania będące podstawą do dochodzenia przez dostawcę roszczeń z tytułu odpowiedzialności kontraktowej. Zastosowanie może wobec tego znaleźć tutaj przepis art. 415 Kodeksu cywilnego (zgodnie z którym, kto z winy swej wyrządził drugiemu szkodę zobowiązany jest do jej naprawienia) bądź art. 471 Kodeksu cywilnego, który stanowi, że dłużnik obowiązany jest do naprawienia szkody wynikłej z niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania, chyba że niewykonanie lub nienależyte wykonanie zobowiązania jest następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.

Podkreślenia wymaga, iż z brzmienia powyższych przepisów w zestawieniu z art. 6 Kodeksu cywilnego wynika, że ciężar dowodu co do wykazania przesłanek odpowiedzialności za wyrządzoną działaniem usługobiorcy szkodę, obciąża poszkodowanego. W opisanych sytuacjach to przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne powinno wykazać zatem, że poniosło szkodę z tytułu zawinionych działań lub zaniechań odbiorcy, wykazać wysokość tej szkody oraz wykazać istnienie związku przyczynowego pomiędzy szkodą a zawinionym zachowaniem usługobiorcy.

Tak więc w przypadku uszkodzenia wodomierza Spółka może dochodzić od usługobiorców, na drodze roszczenia cywilnoprawnego, naprawienia poniesionej szkody (jeżeli wykaże, że zaistniały wszystkie przesłanki odpowiedzialności deliktowej bądź kontraktowej). Jej pokrycie może wiązać się na przykład z zapłatą za naprawę uszkodzonego wodomierza bądź za zabudowanie nowego wodomierza i jego legalizację. W ramach realizacji roszczeń odszkodowawczych dostawca może także dochodzić uiszczenia przez odbiorcę zapłaty za wodę pobraną w okresie od ostatniego odczytu wodomierza. Maksymalna ilość pobranej wody, za którą zapłaty może żądać dostawca w ramach odszkodowania, może być w istocie równa ilości wody, która mogła przepłynąć pełnym przekrojem rury przyłącza wodociągowego od ostatniego odczytu wodomierza. To w gestii przedsiębiorcy leży jednak udowodnienie, iż taki właśnie był faktyczny lub domniemany pobór wody.

Mając powyższe na uwadze, Prezes Urzędu uznał, iż analizowane warunki umów o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków mają uciążliwy charakter.

Ad 4.

Dla stwierdzenia naruszenia przez Spółkę zakazu określonego w art. 9 ust. 1 i 2 pkt 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów konieczne jest w dalszej kolejności wykazanie, że warunki te przynoszą Spółce **nieuzasadnione korzyści**.

Osiągane przez podmiot gospodarczy stosujący praktykę ograniczającą konkurencję określoną w ww. przepisie nieuzasadnione korzyści są odpowiednikiem uciążliwych warunków umów w warunkach ekwiwalentności wzajemnych świadczeń stron umowy i oznaczają sytuację korzystniejszą od powszechnie przyjętych w stosunkach danego rodzaju. Nieuzasadnione korzyści powinny pozostawać w normalnym związku przyczynowym z narzuconymi kontrahentowi uciążliwymi warunkami umowy.

Nieuzasadnione korzyści mogą pojawić się po stronie przedsiębiorcy narzucającego uciążliwe warunki umów już w chwili zawarcia umowy lub też w okresie późniejszym, gdy zaistnieją okoliczności przewidziane w umowie pozwalające na wykorzystanie uciążliwego zapisu. Należy podkreślić, iż sama możliwość wystąpienia skutków praktyki ograniczającej konkurencję (w tym przypadku faktycznego osiągnięcia przez Spółkę nieuzasadnionych korzyści z tytułu realizacji uciążliwych warunków umownych) nie stanowi przeszkody dla stwierdzenia naruszenia art. 9 ust. 1 i 2 pkt 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Dla bytu praktyki ograniczającej konkurencję określonej w tym przepisie nie jest bowiem konieczne wystąpienie negatywnego skutku w postaci eksploatacji pozycji rynkowej w warunkach ograniczonej konkurencji. Wystarczy, że zaistniało zagrożenie wystąpienia takiego skutku. Praktyką ograniczającą konkurencję jest już bowiem sama próba osiągnięcia przez przedsiębiorcę zajmującego pozycję dominującą na rynku określonego skutku⁷.

Stanowisko takie znajduje potwierdzenie w orzecznictwie antymonopolowym, zgodnie z którym dla zaistnienia praktyki ograniczającej konkurencję istotne jest, aby skutki praktyki ograniczającej konkurencję mogły wystąpić na rynku (por. np. wyrok Sądu Antymonopolowego z dnia 23 czerwca 1999 r., sygn. akt XVII Ama 26/99). W wyroku z dnia 7 lipca 2004 r. sygn. akt XVII Ama 65/03 Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów orzekł, iż nie jest konieczne udowodnienie faktycznego stosowania przez przedsiębiorcę praktyki monopolistycznej, ani też osiągnięcia z tego tytułu nieuzasadnionych korzyści. Z treści art. 1 ust. 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów wynika bowiem, że jej reżimowi podlegają nie tylko praktyki ograniczające konkurencję, które wywołały bądź aktualnie wywołują skutki na terenie Polski, ale również praktyki, które choćby tylko hipotetycznie mogą wywoływać takie skutki.

---

⁷ E. Modzelewska-Wąchał, *Ustawa o ochronie ...*, s. 97.

Podobne stanowisko wyraził wcześniej Sąd Najwyższy, który w wyroku z dnia 12 maja 1997 r. (sygn. akt I CKN 114/97) wskazał, że istota rozpoznawanej sprawy nie sprowadza się do tego, czy przedsiębiorca, któremu postawiono zarzut naruszenia ustawy antymonopolowej odnosi korzyści z całości prowadzonej działalności gospodarczej, lecz do tego, czy w zawieranych umowach zastrzega sobie nieuzasadnione korzyści. Organ antymonopolowy ma zatem obowiązek oceniać zachowania przedsiębiorcy od strony skutków, jakie zachowania te mogą nawet hipotetycznie wywołać na rynku. Tak wypowiedział się również Sąd Apelacyjny w wyroku z dnia 5 listopada 2008 r. (sygn. VI ACa 525/08) wskazując, iż już samo zastrzeżenie możliwości uzyskania przez jedną ze stron umowy nieuzasadnionych korzyści jest wystarczające w kontekście przypisania dominatowi praktyki, o jakiej mowa w art. 9 ust. 1 i 2 pkt 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Zdaniem Sądu bez znaczenia dla stwierdzenia, że doszło do naruszenia ww. przepisu pozostaje okoliczność, czy zastrzeżone w kwestionowanych zapisach wypadki rzeczywiście się ziszczyły stąd też dla wykazania zasadności zarzutu zbędne jest przytoczenie konkretnych przykładów negatywnych skutków faktycznego zastosowania tych postanowień. Istota rzeczy sprowadza się bowiem do nierównoważnego ukształtowania stosunku umownego przez silniejszego z kontrahentów kosztem słabszego na poziomie formalnym w postaci potencjalnie możliwych do wyegzekwowania zapisów, które oznaczają automatycznie nadmierne obciążenie drugiej strony umowy.

W analizowanej sytuacji nieuzasadnione korzyści osiągnane przez Spółkę polegają na możliwości obciążenia odbiorców usług kosztami usługi, która nie została na ich rzecz wykonana, co jest bezpośrednią konsekwencją narzucenia w treści umów o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków zakwestionowanego sposobu rozliczeń zużycia wody. Umowne dopuszczenie możliwości przyjęcia przez dostawcę usług założenia, że w przypadku uszkodzenia wodomierza z przyczyn zawinionych przez odbiorcę każdorazowo następuje nieprzerwany, całodobowy pobór wody, może prowadzić do nieuzasadnionego wzbogacenia dostawcy usług z tytułu zastrzeżenia zapłaty za pobraną wodę w ilości, jaka mogła popłynąć pełnym przekrojem rury przyłącza wodociągowego w okresie od ostatniego odczytu wodomierza. Stanowisko powyższe znajduje potwierdzenie w wyroku Sądu Apelacyjnego z dnia 28 listopada 2007 r. (sygn. akt VI ACa 939/07), w którym wskazano, że analogiczny do zakwestionowanego w niniejszej decyzji sposób rozliczeń pozwala na pobieranie przez przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne rażąco wygórowanego zryczałtowanego odszkodowania (kary umownej).

Dzięki kwestionowanemu postanowieniu umownemu Spółka ma ponadto możliwość zwolnienia się z obowiązku udowodnienia, jaki był rzeczywisty lub domniemany pobór wody w okresie od ostatniego odczytu wodomierza do czasu usunięcia nieprawidłowości. Uniknięcie kosztów i wysiłków związanych z wykazaniem wysokości poniesionej szkody również może być dla Spółki źródłem dodatkowych korzyści, których osiągnięcie jest rezultatem zastosowania zakwestionowanego uciążliwego warunku umowy. W uzasadnieniu wyroku z dn. 1.07.2009 r. Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów (sygn. akt XVII AmA 36/08) uznał, iż analogiczny do zakwestionowanego w niniejszej decyzji sposób rozliczeń pozwala przedsiębiorcy na zwolnienie się z obowiązku wykazania poniesionej szkody w jakiegokolwiek wysokości, co w ocenie sądu stoi w oczywistej sprzeczności z ogólnymi zasadami wyrażonymi w Kodeksie cywilnym.

Bez znaczenia pozostaje przy tym wyjaśnienie Spółki, iż nigdy nie zastosowała w stosunkach z odbiorcami usług kwestionowanego postanowienia i nigdy nie naliczyła usługobiorcy należności za wodę według ilości, jaka mogła popłynąć pełnym przekrojem rury. Jak wskazano powyżej, samo zastrzeżenie w treści umowy nieuzasadnionych korzyści świadczy o spełnieniu przesłanki z art. 9 ust. 1 i 2 pkt 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

W toku postępowania Spółka oświadczyła w piśmie z dnia 18.08.2010 r., że w dniu 17.08.2010 r. rozpoczęła wymianę zawartych wcześniej umów o dostarczanie wody i

odprowadzanie ścieków oraz przedstawiła pierwsze umowy, zawarte z odbiorcami z zastosowaniem nowych wzorców umownych, wprowadzonych w życie z dniem 17.08.2010 r. Jednocześnie Spółka zobowiązała się zakończyć wymianę umów do dnia 31 grudnia 2010 r. (dowód: karty nr 125-142).

W przedmiotowej sprawie kwestionowane jest postanowienie stosowane przez GWiK Głubczyce w treści zawieranych umów na dostawę wody i odprowadzanie ścieków. W związku z tym dla stwierdzenia zaniechania praktyki nie jest wystarczające samo stwierdzenie faktu, że przedsiębiorca nowe umowy zawiera bez zastosowania kwestionowanego postanowienia. W obrocie gospodarczym pozostają nadal umowy zawarte i wykonywane, w których treści zamieszczono kwestionowane postanowienie. Zaniechanie może być stwierdzone z chwilą wysłania przez przedsiębiorcę aneksów umów ze zmienionym, kwestionowanym postanowieniem, które eliminują naruszenie, przy czym nie jest konieczne przedstawienie przez przedsiębiorcę wszystkich aneksowanych umów, bowiem przedsiębiorca nie ma wpływu na zachowanie kontrahentów, to jest podpisanie lub nie przedłożonych aneksów⁸. Dopiero w takiej sytuacji można będzie uznać, że nastąpiło usunięcie z obrotu gospodarczego kwestionowanego postanowienia i że zachowanie Spółki przestało naruszać zakaz określony w art. 9 ust. 1 i ust. 2 pkt 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. W związku z powyższym należy stwierdzić, że Spółka – pomimo podjęcia ww. działań – nie zaniechała przedmiotowej praktyki.

W związku z powyższym orzeczono jak w punkcie II sentencji niniejszej decyzji.

Ad III

Trzeci z zarzutów postawionych w przedmiotowym postępowaniu antymonopolowym Głubczyckim Wodociągom i Kanalizacji spółce z o.o. z siedzibą w Głubczycach dotyczy nadużywania pozycji dominującej na rynku właściwym w drodze narzucania odbiorcom usług uciążliwych i przynoszących ww. przedsiębiorcy nieuzasadnione korzyści warunków umów o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków poprzez posługiwanie się w ich treści postanowieniem przewidującym, że „*Odbiorcy przysługuje 10% upustu za obniżenie jakości wody w okresie trwania pogorszenia, określany proporcjonalnie do okresu rozliczenia należności*”, co może stanowić naruszenie art. 9 ust. 1 i ust. 2 pkt 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów zakazane jest nadużywanie pozycji dominującej na rynku właściwym przez jednego lub kilku przedsiębiorców. Na podstawie art. 9 ust. 2 pkt 6 powołanej wyżej ustawy nadużywanie pozycji dominującej polega w szczególności na narzucaniu przez przedsiębiorcę uciążliwych warunków umów, przynoszących mu nieuzasadnione korzyści. Dla stwierdzenia praktyki ograniczającej konkurencję zdefiniowanej powyżej konieczne jest wykazanie kumulatywnego spełnienia czterech przesłanek:

- 1) stosujący praktykę jest przedsiębiorcą, który posiada na rynku właściwym pozycję dominującą,
- 2) przedsiębiorca ten narzuca określone warunki umów,
- 3) warunki te mają uciążliwy charakter,
- 4) warunki te przynoszą przedsiębiorcy nieuzasadnione korzyści.

Ad 1 i 2

Jak wykazano w uzasadnieniu punkt I niniejszej decyzji, Spółka **jest przedsiębiorcą** i zajmuje pozycję monopolisty naturalnego na rynku zbiorowego zaopatrzenia w wodę i zbiorowego odprowadzania ścieków obejmującym obszar gminy Głubczyce. W uzasadnieniu punktu II

---

⁸ „*Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów. Komentarz*” pod red. C. Banasińskiego i E. Piontka, Lexis Nexis, Warszawa 2009, str. 306.

niniejszej decyzji stwierdzono, iż przedsiębiorca ten **narzuca odbiorcom** określone warunki umów o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków. W związku z powyższym należy uznać, że pierwsza i druga przesłanka niezbędne do stwierdzenia naruszenia przepisu art. 9 ust. 1 i 2 pkt 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów zostały spełnione.

Ad 3

Trzecią przesłanką niezbędną do wykazania naruszenia przez Spółkę art. 9 ust. 1 i 2 pkt 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, jest dowiedzenie, że zakwestionowane w ramach analizowanego zarzutu postanowienie umów o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków ma **uciążliwy charakter**.

W rozpatrywanym przypadku, na podstawie umowy odbiorcy przysługuje 10% upustu za obniżenie jakości wody w okresie trwania pogorszenia, określane proporcjonalnie do okresu rozliczenia należności. Wysokość upustu nie została uzależniona od stopnia odbiegania jakości wody od parametrów określonych w umowie. W związku z tym może dojść do sytuacji, w której nastąpi udzielenie upustu w wysokości odpowiadającej 10% należności za wodę dostarczoną odbiorcy w okresie zakłócenia, lecz jakość zużytej przez odbiorcę wody przemawiałaby za podwyższeniem wielkości upustu. W związku z tym zakwestionowane postanowienie może prowadzić do ograniczenia odpowiedzialności finansowej Spółki względem odbiorcy usług.

Zastrzeżenie w umowie upustu na poziomie 10% należności za wodę dostarczoną w okresie trwania zakłócenia nie gwarantuje, iż w każdym przypadku taka wartość obniżenia należności będzie adekwatna do stopnia odbiegania jakości wody od obowiązujących norm i współmierna do stopnia możliwości jej wykorzystania. Określenie zatem przez dostawcę w treści umowy z góry sztywnego wskaźnika upustu naruszać może zasadę ekwiwalentności świadczeń. Upust powinien stanowić dopełnienie niepełnego świadczenia dostawcy usług poprzez takie obniżenie wartości świadczenia pieniężnego, aby przywrócona została ekwiwalentność świadczeń stron umowy wzajemnej⁹.

W związku z powyższym Prezes Urzędu uznał, iż analizowane postanowienie stosowane przez Spółkę w umowach o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków ma uciążliwy charakter.

Ad 4

Dla stwierdzenia naruszenia przez Spółkę zakazu określonego w art. 9 ust. 1 i 2 pkt 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów konieczne jest również wykazanie, że warunki te przynoszą Spółce **nieuzasadnione korzyści**.

Na możliwość uzyskania przez Spółkę nieuzasadnionych korzyści w przedmiotowym przypadku wskazuje okoliczność, iż zgodnie z zakwestionowanym postanowieniem umownym Spółka może pobierać opłaty za wodę o pogorszonej jakości w wysokości ustalonej dla dostaw wody spełniającej wymogi jakościowe, a więc z naruszeniem zasady ekwiwalentności świadczeń stron umowy. Uwzględniono wprawdzie w umowach możliwość obniżenia należności z tytułu dostaw wody o obniżonej jakości, jednakże na jednostronnie i beznegocjacyjnie określonym poziomie 10% ceny wody dostarczonej w okresie trwania zakłócenia. W sytuacji, gdy ten akurat poziom nie będzie adekwatny do jakości i ilości dostarczonej wody, a więc nieekwiwalentny do stopnia możliwości jej wykorzystania ze względu na złą jakość bądź brak możliwości jakiegokolwiek wykorzystania, przedsiębiorstwo wodociągowo-kanalizacyjne może uzyskać kosztem kontrahentów dodatkową korzyść.

Powyższe stanowisko Prezesa Urzędu znajduje uzasadnienie w orzecznictwie Sądu Okręgowego w Warszawie - Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, który w wyroku z dnia 7 lutego 2007 r. (sygn. akt XVII AmA 58/06) stwierdził, iż „*zapis pozwalający na ograniczenie do*

⁹ Por. wyrok Sądu Antymonopolowego z dnia 11.03.2002 r. sygn. akt XVII Ama 52/01

50% możliwości obniżenia ceny uzyskanej wody, pomimo, że jakość zużytej przez odbiorcę wody przemawiałaby za podwyższeniem wielkości upustu, daje możliwość uzyskania takich nieuzasadnionych korzyści”.

Bez znaczenia pozostaje przy tym wyjaśnienie Spółki, iż nigdy nie zastosowała w stosunkach z odbiorcami usług kwestionowanego postanowienia. Jak wskazano powyżej, samo zastrzeżenie w treści umowy nieuzasadnionych korzyści świadczy o spełnieniu przesłanki z art. 9 ust. 1 i 2 pkt 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

W toku postępowania Spółka oświadczyła w piśmie z dnia 18.08.2010 r., że w dniu 17.08.2010 r. rozpoczęła wymianę zawartych wcześniej umów o dostarczanie wody i odprowadzanie ścieków oraz przedstawiła pierwsze umowy, zawarte z odbiorcami z zastosowaniem nowych wzorców umownych, wprowadzonych w życie z dniem 17.08.2010 r. Jednocześnie Spółka zobowiązała się zakończyć wymianę umów do dnia 31 grudnia 2010 r. (dowód: karty nr 125-142).

W przedmiotowej sprawie kwestionowane jest postanowienie stosowane przez GWiK Głubczyce w treści zawieranych umów na dostawę wody i odprowadzanie ścieków. W związku z tym dla stwierdzenia zaniechania praktyki nie jest wystarczające samo stwierdzenie faktu, że przedsiębiorca nowe umowy zawiera bez zastosowania kwestionowanego postanowienia. W obrocie gospodarczym pozostają bowiem nadal umowy zawarte i wykonywane, w których treści zamieszczono kwestionowane postanowienie. Zaniechanie może być stwierdzone z chwilą wysłania przez przedsiębiorcę aneksów umów ze zmienionym, kwestionowanym postanowieniem, które eliminują naruszenie, przy czym nie jest konieczne przedstawienie przez przedsiębiorcę wszystkich aneksowanych umów, bowiem przedsiębiorca nie ma wpływu na zachowanie kontrahentów, to jest podpisanie lub nie przedłożonych aneksów¹⁰. Dopiero w takiej sytuacji można będzie uznać, że nastąpiło usunięcie z obrotu gospodarczego kwestionowanego postanowienia i że zachowanie Spółki przestało naruszać zakaz określony w art. 9 ust. 1 i ust. 2 pkt 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. W związku z powyższym należy stwierdzić, że Spółka – pomimo podjęcia przedstawionych powyżej działań – nie zaniechała przedmiotowej praktyki.

W związku z powyższym orzeczono jak w punkcie III sentencji niniejszej decyzji.

Ad IV

Zgodnie z treścią art. 106 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Prezes Urzędu może nałożyć na przedsiębiorcę, w drodze decyzji, **karę pieniężną** w wysokości nie większej niż 10% przychodu osiągniętego w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary, jeżeli przedsiębiorca ten, choćby nieumyślnie dopuścił się naruszenia zakazu określonego w art. 9 powołanej ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów nie zawiera zamkniętego katalogu przesłanek, od których uzależniana jest wysokość nakładanych na przedsiębiorców kar. Norma prawna wynikająca z art. 111 ww. ustawy stanowi jedynie, iż przy ustalaniu wysokości kar pieniężnych, o których mowa między innymi w art. 106 należy uwzględnić w szczególności okres, stopień oraz okoliczności naruszenia przepisów ustawy, a także uprzednie naruszenie przepisów ustawy.

Wskazać również należy, że kara pieniężna może być nałożona na przedsiębiorcę niezależnie od tego, czy dopuścił się naruszenia przepisów ustawy umyślnie, czy też nieumyślnie.

---

¹⁰ „Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów. Komentarz” pod red. C. Banasińskiego i E. Pionka, Lexis Nexis, Warszawa 2009, str. 306.

Z powyższego wynika, że kara może być nałożona bez względu na okoliczność występowania po stronie przedsiębiorcy winy rozumianej jako świadomość bezprawności zachowania. Okoliczność ta jest jednak czynnikiem relewantnym przy miarkowaniu wysokości nakładanej kary pieniężnej¹¹. Nałożona przez Prezesa Urzędu kara powinna ponadto pełnić funkcję represyjną (tj. stanowić dolegliwość za naruszenie przepisów ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów), a także prewencyjną, dyscyplinującą (tj. zapobiegać podobnym naruszeniom w przyszłości). W zależności od stopnia naruszenia przepisów ustawy, ustala się funkcję prewencyjną lub represyjną za wiodącą.

W punktach I-III sentencji niniejszej decyzji Prezes Urzędu stwierdził stosowanie przez Głubczyckie Wodociągi i Kanalizację spółkę z o.o. z siedzibą w Głubczycach trzech praktyk naruszających zakaz, o jakim mowa w art. 9 ust. 1 i ust. 2 pkt 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, co daje podstawy do nałożenia na Spółkę kary pieniężnej określonej w art. 106 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

1. Praktyka, określona w punkcie I sentencji niniejszej decyzji, polega na nadużywaniu pozycji dominującej przez Spółkę na lokalnym rynku zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków obejmującym obszar gminy Głubczyce, poprzez narzucanie uciążliwych i przynoszących nieuzasadnione korzyści warunków umów o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków, polegających na zamieszczaniu w ich treści następującego postanowienia: *„Przedsiębiorstwo może wstrzymać lub ograniczyć dostawę wody lub odbiór ścieków, w razie: braku wody w ujęciu; konieczności przeprowadzenia niezbędnych napraw, prac modernizacyjnych i planowanych remontów sieci i urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych; przerw w zasilaniu energetycznym urządzeń wodociągowych i kanalizacyjnych (...) Przedsiębiorstwo nie ponosi odpowiedzialności za szkody na osobie lub mieniu, powstałe w wyniku przerw lub ograniczeń w dostawie wody, jeżeli przerwy te lub ograniczenia nastąpiły wskutek siły wyższej albo wyłącznie z winy poszkodowanego lub osoby trzeciej”*.

Podstawą obliczenia wysokości niniejszej kary jest przychód osiągnięty przez przedsiębiorcę w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary, tj. w 2009 r. Ponieważ w 2009 roku Spółka uzyskała przychód netto w wysokości **5 875 000,00 zł** (słownie: pięć milionów osiemset siedemdziesiąt pięć tysięcy złotych) maksymalna kara pieniężna, jaka może zostać nałożona na przedsiębiorcę w oparciu o ww. przepis wynosi **587 500 zł** (słownie: pięćset osiemdziesiąt siedem tysięcy pięćset złotych).

W kwestii natury naruszenia Prezes Urzędu wyróżnia naruszenia bardzo poważne, do których należy zaliczyć przede wszystkim szczególnie szkodliwe horyzontalne ograniczenia konkurencji, jak również przypadki nadużywania pozycji dominującej mające na celu lub prowadzące do eliminacji konkurencji na rynku, naruszenia poważne, do których należy zaliczyć przede wszystkim porozumienia horyzontalne nie zaliczane do najpoważniejszych naruszeń, porozumienia pionowe wpływające na cenę lub warunki oferowania produktu, przypadki nadużywania pozycji dominującej mające na celu lub prowadzące do istotnego ograniczenia konkurencji lub dotkliwej eksploatacji kontrahentów lub konsumentów, naruszenia mniej poważne niż wyżej wymienione (naruszenia pozostałe), do których należą m.in. porozumienia wertykalne nie dotyczące ceny lub możliwości odsprzedaży towaru, jak również przypadki nadużywania pozycji dominującej o mniejszej wadze. W ocenie Prezesa Urzędu praktyka stwierdzona w punkcie I sentencji niniejszej decyzji nie ma bardzo poważnego lub poważnego charakteru i mieści się w kategorii naruszeń pozostałych, gdyż pomimo charakteru eksploatacyjnego tej praktyki korzyści finansowe, jakie Spółka może osiągnąć z jej stosowania mogą wystąpić sporadycznie.

W związku z powyższym Prezes Urzędu uznał, iż natura naruszenia uzasadnia ustalenie kary na poziomie **0,03 %** przychodu uzyskanego przez Spółkę w 2009 r., czyli kwotę na poziomie **1763 zł**.

---

¹¹ Konrad Kohutek w: „Ustawa o ochronie...”, str. 1027.

Ustalając wymiar kary pieniężnej Prezes Urzędu poddał analizie specyfikę rynku, charakter towaru i działalności Spółki. Naruszenia dopuścił się przedsiębiorca posiadający bardzo silną pozycję rynkową, działający w warunkach monopolu naturalnego. Zbiorowe zaopatrzenie w wodę, którego dotyczy stwierdzone naruszenie, należy do usług użyteczności publicznej, świadczonych w sposób powszechny oraz niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania wszystkich gospodarstw domowych, gdyż dostęp do wody jest podstawową życiową potrzebą każdego człowieka¹². Stwierdzone naruszenia dotyczą towaru, który należy uznać za niezbędny z punktu widzenia konsumentów, z którego nie mogą oni zrezygnować i którego nie mogą oni zastąpić towarem o częściowej choćby substytucyjności. Jednocześnie działalność przedsiębiorców wodociągowo-kanalizacyjnych podlega szczególnej regulacji na podstawie ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę, która stwarza szereg gwarancji, mających nie dopuścić do naruszenia interesów odbiorców usług. Wobec tego powyższe czynniki nie powodują konieczności zmiany wysokości kary.

Prezes Urzędu wziął pod uwagę także okres stosowania stwierdzonego naruszenia, wynikający z ustalenia, że kwestionowane postanowienie stosowane było w obrocie od 2006 roku. Jednak w związku z faktem, iż przedmiotowe postanowienie nie zostało zastosowane w praktyce działalności Spółki, długotrwałość stosowania praktyki nie spowodowała zwiększenia jej negatywnych skutków. Powyższy czynnik nie uzasadnia podwyższenia wysokości ustalonej kary.

Po ustaleniu kwoty bazowej oraz rozważeniu wpływu specyfiki rynku i działalności przedsiębiorcy przystąpiono do analizy, czy w niniejszej sprawie zasły okoliczności łagodzące i obciążające, które mogłyby mieć wpływ na wymiar kary. Okolicznością łagodzącą, która wystąpiła w niniejszej sprawie, jest aktywna współpraca z Prezesem Urzędu, która przyczyniła się do szybkiego i sprawnego przeprowadzenia niniejszego postępowania. Spółka wykroczyła poza zakres prawidłowego realizowania nałożonych na nią obowiązków. Z własnej inicjatywy przedstawiała dokumenty i wyjaśnienia ułatwiające przeprowadzenie postępowania, w tym informowała o planowanych działaniach. Okolicznością łagodzącą, która także wystąpiła w niniejszej sprawie, jest podjęcie przez przedsiębiorcę działań mających na celu zaprzestanie praktyki, niezwłocznie po wszczęciu postępowania antymonopolowego przez Prezesa Urzędu, lecz nie stanowiących pełnego zaniechania stosowania praktyki polegającej na naruszeniu zakazu określonego w art. 9 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. W sprawie tej nie wystąpiły okoliczności obciążające. W związku z powyższym kwotę bazową **zmniejszono o 20%**, to jest do kwoty **1410 zł**.

Na ostatnim etapie sprawdzono, czy kara obliczona w ww. sposób nie przewyższa kary w maksymalnej wysokości, jaka została przewidziana w przepisie art. 106 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Sytuacja taka nie ma jednak w niniejszym przypadku miejsca.

W związku z powyższym ustalono wysokość kary na kwotę **1410 zł** (słownie złotych: jeden tysiąc dziesięć). W ocenie Prezesa Urzędu wymierzona kara w wysokości **0,02% przychodu** uzyskanego przez GWiK Głubczyce w 2009 r. i stanowiąca około **0,24% maksymalnego wymiaru kary** przewidzianego w art. 106 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów jest adekwatna do stopnia naruszenia przepisów ww. ustawy i współmierna do możliwości finansowych Spółki. Prezes Urzędu uznał, że orzeczona kara powinna pełnić funkcję dyscyplinującą i prewencyjną tak, aby zapobiec w przyszłości stosowaniu podobnych naruszeń. Niniejsza kara powinna pełnić również funkcję edukacyjną i wychowawczą, a także podkreślać naganność zakwestionowanego w niniejszym postępowaniu zachowania przedsiębiorcy.

2. Praktyka, określona w punkcie II sentencji niniejszej decyzji, polega na nadużywaniu pozycji dominującej przez Spółkę na lokalnym rynku zbiorowego zaopatrzenia w wodę i

---

¹² Uzasadnienie do wyroku SOKiK z dn. 20 marca 2008 r. (sygn. akt XVII AmA 78/07).

odprowadzania ścieków obejmującym obszar gminy Głubczyce, poprzez narzucanie uciążliwych i przynoszących nieuzasadnione korzyści warunków umów o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków, polegających na zamieszczeniu w ich treści następującego postanowienia: „*W przypadku wykazania, że uszkodzenia wodomierza głównego zawinione zostały przez odbiorcę, ilość pobieranej wody, może być ustalona odpowiednio do ilości, która mogła przepłynąć pełnym przekrojem rury przyłącza wodociągowego w okresie od ostatniego odczytu wodomierza*”.

Podstawą obliczenia wysokości niniejszej kary jest przychód osiągnięty przez przedsiębiorcę w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary, tj. w 2009 r. Ponieważ w 2009 roku Spółka uzyskała przychód netto w wysokości **5 875 000,00 zł** (słownie: pięć milionów osiemset siedemdziesiąt pięć tysięcy złotych) maksymalna kara pieniężna, jaka może zostać nałożona na przedsiębiorcę w oparciu o ww. przepis wynosi **587 500 zł** (słownie: pięćset osiemdziesiąt siedem tysięcy pięćset złotych).

W kwestii natury naruszenia Prezes Urzędu wyróżnia naruszenia bardzo poważne, do których należy zaliczyć przede wszystkim szczególnie szkodliwe horyzontalne ograniczenia konkurencji, jak również przypadki nadużywania pozycji dominującej mające na celu lub prowadzące do eliminacji konkurencji na rynku, naruszenia poważne, do których należy zaliczyć przede wszystkim porozumienia horyzontalne nie zaliczane do najpoważniejszych naruszeń, porozumienia pionowe wpływające na cenę lub warunki oferowania produktu, przypadki nadużywania pozycji dominującej mające na celu lub prowadzące do istotnego ograniczenia konkurencji lub dotkliwej eksploatacji kontrahentów lub konsumentów, naruszenia mniej poważne niż wyżej wymienione (naruszenia pozostałe), do których należą m.in. porozumienia wertykalne nie dotyczące ceny lub możliwości odsprzedaży towaru, jak również przypadki nadużywania pozycji dominującej o mniejszej wadze. W ocenie Prezesa Urzędu praktyka stwierdzona w punkcie II sentencji niniejszej decyzji nie ma bardzo poważnego lub poważnego charakteru i mieści się w kategorii naruszeń pozostałych, gdyż pomimo charakteru eksploatacyjnego tej praktyki korzyści finansowe, jakie Spółka może osiągnąć z jej stosowania mogą wystąpić sporadycznie.

W związku z powyższym Prezes Urzędu uznał, iż natura naruszenia uzasadnia ustalenie kary na poziomie **0,03 %** przychodu uzyskanego przez Spółkę w 2009 r., czyli kwotę na poziomie **1763 zł**.

Ustalając wymiar kary pieniężnej Prezes Urzędu poddał analizie specyfikę rynku, charakter towaru i działalności Spółki. Naruszenia dopuścił się przedsiębiorca posiadający bardzo silną pozycję rynkową, działający w warunkach monopolu naturalnego. Zbiorowe zaopatrzenie w wodę, którego dotyczy stwierdzone naruszenie, należy do usług użyteczności publicznej, świadczonych w sposób powszechny oraz niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania wszystkich gospodarstw domowych, gdyż dostęp do wody jest podstawową życiową potrzebą każdego człowieka¹³. Stwierdzone naruszenia dotyczą towaru, który należy uznać za niezbędny z punktu widzenia konsumentów, z którego nie mogą oni zrezygnować i którego nie mogą oni zastąpić towarem o częściowej choćby substytucyjności. Jednocześnie działalność przedsiębiorców wodociągowo-kanalizacyjnych podlega szczególnej regulacji na podstawie ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę, która stwarza szereg gwarancji, mających nie dopuścić do naruszenia interesów odbiorców usług. Wobec tego powyższe czynniki nie powodują konieczności zmiany wysokości kary.

Prezes Urzędu wziął pod uwagę także okres stosowania stwierdzonego naruszenia, wynikający z ustalenia, że kwestionowane postanowienie stosowane było w obrocie od 2006 roku. Jednak w związku z faktem, iż przedmiotowe postanowienie nie zostało zastosowane w praktyce działalności Spółki, długotrwałość stosowania praktyki nie spowodowała zwiększenia jej negatywnych skutków. Powyższy czynnik nie uzasadnia podwyższenia wysokości ustalonej kary.

---

¹³ Uzasadnienie do wyroku SOKiK z dn. 20 marca 2008 r. (sygn. akt XVII AmA 78/07).

Po ustaleniu kwoty bazowej oraz rozważeniu wpływu specyfiki rynku i działalności przedsiębiorcy przystąpiono do analizy, czy w niniejszej sprawie zaszyły okoliczności łagodzące i obciążające, które mogłyby mieć wpływ na wymiar kary. Okolicznością łagodzącą, która wystąpiła w niniejszej sprawie, jest aktywna współpraca z Prezesem Urzędu, która przyczyniła się do szybkiego i sprawnego przeprowadzenia niniejszego postępowania. Spółka wykroczyła poza zakres prawidłowego realizowania nałożonych na nią obowiązków. Z własnej inicjatywy przedstawiała dokumenty i wyjaśnienia ułatwiające przeprowadzenie postępowania, w tym informowała o planowanych działaniach. Okolicznością łagodzącą, która także wystąpiła w niniejszej sprawie, jest podjęcie przez przedsiębiorcę działań mających na celu zaprzestanie praktyki, niezwłocznie po wszczęciu postępowania antymonopolowego przez Prezesa Urzędu, lecz nie stanowiących pełnego zaniechania stosowania praktyki polegającej na naruszeniu zakazu określonego w art. 9 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. W sprawie tej nie wystąpiły okoliczności obciążające. W związku z powyższym kwotę bazową **zmniejszono o 20%**, to jest do kwoty **1410 zł**.

Na ostatnim etapie sprawdzono, czy kara obliczona w ww. sposób nie przewyższa kary w maksymalnej wysokości, jaka została przewidziana w przepisie art. 106 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Sytuacja taka nie ma jednak w niniejszym przypadku miejsca.

W związku z powyższym ustalono wysokość kary na kwotę **1410 zł** (słownie złotych: jeden tysiąc dziesięć). W ocenie Prezesa Urzędu wymierzona kara w wysokości **0,02% przychodu** uzyskanego przez GWiK Głubczyce w 2009 r. i stanowiąca około **0,24% maksymalnego wymiaru kary** przewidzianego w art. 106 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów jest adekwatna do stopnia naruszenia przepisów ww. ustawy i współmierna do możliwości finansowych Spółki. Prezes Urzędu uznał, że orzeczona kara powinna pełnić funkcję dyscyplinującą i prewencyjną tak, aby zapobiec w przyszłości stosowaniu podobnych naruszeń. Niniejsza kara powinna pełnić również funkcję edukacyjną i wychowawczą, a także podkreślać naganność zakwestionowanego w niniejszym postępowaniu zachowania przedsiębiorcy.

3. Praktyka, określona w punkcie III sentencji niniejszej decyzji, polega na nadużywaniu pozycji dominującej przez Spółkę na lokalnym rynku zbiorowego zaopatrzenia w wodę i odprowadzania ścieków obejmującym obszar gminy Głubczyce, poprzez narzucanie uciążliwych i przynoszących nieuzasadnione korzyści warunków umów o zaopatrzenie w wodę i odprowadzanie ścieków, polegających na zamieszczeniu w ich treści następującego postanowienia: *„Odbiorcy przysługuje 10% upustu za obniżenie jakości wody w okresie trwania pogorszenia, określany proporcjonalnie do okresu rozliczenia należności”*.

Podstawą obliczenia wysokości niniejszej kary jest przychód osiągnięty przez przedsiębiorcę w roku rozliczeniowym poprzedzającym rok nałożenia kary, tj. w 2009 r. Ponieważ w 2009 roku Spółka uzyskała przychód netto w wysokości **5 875 000,00 zł** (słownie: pięć milionów osiemset siedemdziesiąt pięć tysięcy złotych) maksymalna kara pieniężna, jaka może zostać nałożona na przedsiębiorcę w oparciu o ww. przepis wynosi **587 500 zł** (słownie: pięćset osiemdziesiąt siedem tysięcy pięćset złotych).

W kwestii natury naruszenia Prezes Urzędu wyróżnia naruszenia bardzo poważne, do których należy zaliczyć przede wszystkim szczególnie szkodliwe horyzontalne ograniczenia konkurencji, jak również przypadki nadużywania pozycji dominującej mające na celu lub prowadzące do eliminacji konkurencji na rynku, naruszenia poważne, do których należy zaliczyć przede wszystkim porozumienia horyzontalne nie zaliczane do najpoważniejszych naruszeń, porozumienia pionowe wpływające na cenę lub warunki oferowania produktu, przypadki nadużywania pozycji dominującej mające na celu lub prowadzące do istotnego ograniczenia konkurencji lub dotkliwej eksploatacji kontrahentów lub konsumentów, naruszenia mniej poważne niż wyżej wymienione (naruszenia pozostałe), do których należą m.in. porozumienia wertykalne

nie dotyczące ceny lub możliwości odsprzedaży towaru, jak również przypadki nadużywania pozycji dominującej o mniejszej wadze. W ocenie Prezesa Urzędu praktyka stwierdzona w punkcie III sentencji niniejszej decyzji nie ma bardzo poważnego lub poważnego charakteru i mieści się w kategorii naruszeń pozostałych, gdyż pomimo charakteru eksploatacyjnego tej praktyki korzyści finansowe, jakie Spółka może osiągnąć z jej stosowania mogą wystąpić sporadycznie.

W związku z powyższym Prezes Urzędu uznał, iż natura naruszenia uzasadnia ustalenie kary na poziomie **0,03 %** przychodu uzyskanego przez Spółkę w 2009 r., czyli kwotę na poziomie **1763 zł**.

Ustalając wymiar kary pieniężnej Prezes Urzędu poddał analizie specyfikę rynku, charakter towaru i działalności Spółki. Naruszenia dopuścił się przedsiębiorca posiadający bardzo silną pozycję rynkową, działający w warunkach monopolu naturalnego. Zbiorowe zaopatrzenie w wodę, którego dotyczy stwierdzone naruszenie, należy do usług użyteczności publicznej, świadczonych w sposób powszechny oraz niezbędnych do prawidłowego funkcjonowania wszystkich gospodarstw domowych, gdyż dostęp do wody jest podstawową życiową potrzebą każdego człowieka¹⁴. Stwierdzone naruszenia dotyczą towaru, który należy uznać za niezbędny z punktu widzenia konsumentów, z którego nie mogą oni zrezygnować i którego nie mogą oni zastąpić towarem o częściowej choćby substytucyjności. Jednocześnie działalność przedsiębiorców wodociągowo-kanalizacyjnych podlega szczególnej regulacji na podstawie ustawy o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę, która stwarza szereg gwarancji, mających nie dopuścić do naruszenia interesów odbiorców usług. Wobec tego powyższe czynniki nie powodują konieczności zmiany wysokości kary.

Prezes Urzędu wziął pod uwagę także okres stosowania stwierdzonego naruszenia, wynikający z ustalenia, że kwestionowane postanowienie stosowane było w obrocie od 2006 roku. Jednak w związku z faktem, iż przedmiotowe postanowienie nie zostało zastosowane w praktyce działalności Spółki, długotrwałość stosowania praktyki nie spowodowała zwiększenia jej negatywnych skutków. Powyższy czynnik nie uzasadnia podwyższenia wysokości ustalonej kary.

Po ustaleniu kwoty bazowej oraz rozważeniu wpływu specyfiki rynku i działalności przedsiębiorcy przystąpiono do analizy, czy w niniejszej sprawie zaszyły okoliczności łagodzące i obciążające, które mogłyby mieć wpływ na wymiar kary. Okolicznością łagodzącą, która wystąpiła w niniejszej sprawie, jest aktywna współpraca z Prezesem Urzędu, która przyczyniła się do szybkiego i sprawnego przeprowadzenia niniejszego postępowania. Spółka wykroczyła poza zakres prawidłowego realizowania nałożonych na nią obowiązków. Z własnej inicjatywy przedstawiała dokumenty i wyjaśnienia ułatwiające przeprowadzenie postępowania, w tym informowała o planowanych działaniach. Okolicznością łagodzącą, która także wystąpiła w niniejszej sprawie, jest podjęcie przez przedsiębiorcę działań mających na celu zaprzestanie praktyki, niezwłocznie po wszczęciu postępowania antymonopolowego przez Prezesa Urzędu, lecz nie stanowiących pełnego zaniechania stosowania praktyki polegającej na naruszeniu zakazu określonego w art. 9 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. W sprawie tej nie wystąpiły okoliczności obciążające. W związku z powyższym kwotę bazową **zmniejszono o 20%**, to jest do kwoty **1410 zł**.

Na ostatnim etapie sprawdzono, czy kara obliczona w ww. sposób nie przewyższa kary w maksymalnej wysokości, jaka została przewidziana w przepisie art. 106 ust. 1 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Sytuacja taka nie ma jednak w niniejszym przypadku miejsca.

W związku z powyższym ustalono wysokość kary na kwotę **1410 zł** (słownie złotych: jeden tysiąc dziesięć). W ocenie Prezesa Urzędu wymierzona kara w wysokości **0,02% przychodu** uzyskanego przez GWiK Głubczyce w 2009 r. i stanowiąca około **0,24% maksymalnego**

---

¹⁴ Uzasadnienie do wyroku SOKiK z dn. 20 marca 2008 r. (sygn. akt XVII AmA 78/07).

wymiaru kary przewidzianego w art. 106 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów jest adekwatna do stopnia naruszenia przepisów ww. ustawy i współmierna do możliwości finansowych Spółki. Prezes Urzędu uznał, że orzeczona kara powinna pełnić funkcję dyscyplinującą i prewencyjną tak, aby zapobiec w przyszłości stosowaniu podobnych naruszeń. Niniejsza kara powinna pełnić również funkcję edukacyjną i wychowawczą, a także podkreślać naganność zakwestionowanego w niniejszym postępowaniu zachowania przedsiębiorcy.

Wobec powyższego orzeczono, jak w punkcie IV sentencji niniejszej decyzji.

Zgodnie z art. 112 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów karę pieniężną należy uiścić w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji. Karę należy wpłacić na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w NBP o/o Warszawa Nr 51101010100078782231000000.

Ad V

Stosownie do art. 77 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, jeżeli w wyniku postępowania Prezes Urzędu stwierdził naruszenie przepisów ww. ustawy, przedsiębiorca, który dopuścił się tego naruszenia, jest obowiązany ponieść koszty postępowania. Zgodnie z art. 80 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, Prezes Urzędu rozstrzyga o kosztach, w drodze postanowienia, które może być zamieszczone w decyzji kończącej postępowanie.

W punktach I-III niniejszej decyzji Prezes Urzędu w wyniku przeprowadzonego przeciwko Głębczyckim Wodociągom i Kanalizacji sp. z o.o. z siedzibą w Głębczycach postępowania antymonopolowego stwierdził naruszenie przez ww. przedsiębiorcę art. 9 ust. 1 oraz ust. 2 pkt 6 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów. Spełniona została zatem przesłanka wynikająca z art. 77 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów pozwalająca na obciążenie Spółki kosztami przeprowadzonego postępowania, którymi są dla Prezesa Urzędu wydatki w kwocie 26,30 zł związane z prowadzoną w toku tego postępowania korespondencją.

W związku z tym postanowiono obciążyć Głębczyckie Wodociągi i Kanalizację sp. z o.o. z siedzibą w Głębczycach kosztami postępowania w wysokości **26,30 zł** (słownie: dwadzieścia sześć złotych trzydzieści groszy).

Wobec powyższego orzeczono jak w punkcie V sentencji niniejszej decyzji.

Koszty niniejszego postępowania, na podstawie art. 264 § 1 Kodeksu postępowania administracyjnego, w związku z art. 83 i art. 80 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, przedsiębiorca obowiązany jest wpłacić na konto Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Warszawie w NBP o/o Warszawa Nr 51101010100078782231000000 w terminie 14 dni od daty uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

Stosownie do treści art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 2 ustawy z dnia 17 listopada 1964 r. Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296 z późn. zm.) – od niniejszej decyzji przysługuje odwołanie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, w terminie dwutygodniowym od daty jej doręczenia, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Katowicach.

W przypadku jednak kwestionowania wyłącznie postanowienia o kosztach zawartego w punkcie V niniejszej decyzji, stosownie do treści art. 81 ust. 5 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479³² § 1 i 2 Kodeksu postępowania cywilnego, należy wnieść zażalenie do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów, za pośrednictwem Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury Urzędu

Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Katowicach w terminie tygodnia od dnia doręczenia niniejszej decyzji.

DYREKTOR DELEGATURY
URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI
I KONSUMENTÓW W KATOWICACH

Maciej Fragsztajn